ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թէ՛ Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 ½ »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԴՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"بوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه واداره خانه سى باب عالى جاده سنده ٣٨ نومرولى دائره مخصوصه ده در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur–Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1896 — (Ն. 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ) — 13 ՃԻՄԱԶԻ-ԽԻՒ-ԱԽԸՐ 1314 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6/18 ՆՈՅՄ. 1896.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՆՀՈՒՆ ԴԱՇՏԸ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Ողբալի խռովութիւններու և ծայրայեղութիւններու երեսէն այլ և այլ կողմեր տեղի ունեցած չփոթութեանց պատճառաւ, շատ մ'ընտանիքներ թշուառութեան մատնուած են, և վերահաս ձմեռը սաստկապէս կը սպառնայ աւելի թշուառացնել զանոնք։

Անոնց գտած վիճակը ծանօթ ըլլալով կայս. կառավարութեան, դարման տանելու համար ժամանակէ մ'ի վեր նպաստամատոյց ընդարձակ հանգանակութիւն մը բացուած է, որոյ արդիւնքն ամէն առաւօտ հրատարակուած կը տեսնենք։

Անցեալ Գշ. աւուր լրագրաց մէջ ծանուցուեցաւ որ կայս. կառավարութիւնը սոյն կարօտելոց օգնելու համար տեղ տեղ նոր յանձնաժողովներ կազմել տուած է, և փութով մզում կուտայ նպաստ բաշխելու գործին, և թէ կառավարութիւնը կոչում կ'ընէ ժողովրդին ունեւոր մասին թշուառ մասին օգնելու։

Վերէն տրուած այս Պետական օրինակէն համեմատ, Պատրիարքարանն ալ հարկաւ կը ջանայ նպաստել կարօտեալներուն։ Եկեղեցիները, Թաղային խորհուրդներն ալ իրենց շրջանակին մէջ գտնուած աղքատներուն օգնելու գնահատելի ջանքեր կ'ընեն։ Մասնաւորապէս Բերայի եկեղեցին, չնայելով ժամանակին անձկութեան, աղքատները խնամելու համար մեծամեծ ջանքեր կ'ընէ ու ծանր զոհողութիւններ կը կրէ։

Մարդասիրական, աղքատասիրական այս ամենակարեւոր բարեգործութեան ամենայն սիրով և առատաձեռնօրէն նպաստել ամէն պարտաճանաչ հպատակի, ամէն Քրիստոնէի, ամէն զգայուն Հայու նուիրական պարտաւորութիւնն է անշուշտ։

Մեր ազգն իր կրօնասէր երկիւղած ոգիով միշտ գովելի հանդիսացած է։ Քրիստոնէական առաքինութիւնք ամէն ժամանակ, ամէն դարու մէջ, մեծապէս յարգուած են Հայոց մէջ։ Իրենց նմաններուն կարօտութեան, թշուառութեան մէջ օգնելու մարդասիրական պարտաւորութիւնը բացառիկ վայրկեաններու մէջ մանաւանդ խորապէս զգացած են Հայ Եկեղեցւոյ զաւակները։

Անոնց ականջին օղ եղած են, անոնց սրտին մէջ դրօշմուած են Քրիստոսի այս և այսպիսի գեղեցիկ խօսքերը.

Երանի՛ ողորմածացն. զի նոքա ողորմութիւն գտցեն։

Երանի՛ որ խորհի զաղքատն և զտնանկն. յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր։

Քաղցեալ էի և կերակրեցէք զիս. ծարաւի էի և արբուցէք զիս. օտար էի, և ընկալայք զիս. հիւանդ էի և այցելու, և ինձ այց արարէք։

Ցօժ բարձր ի գլուխ պարծի ողորմութիւնն առ դատաստանաւ։

Զհետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր լերուք աղքատաց ողորմութեան. զի և դուք ողորմութիւն ընկալջիք ի Տեառնէ։

Զար և անողորմ դատաստան լինելոց է այնմ որ ոչ արարին ողորմութիւն։

Մեծ է և պատուական այր ողորմած։

Թէպէտ ողբալի պատահարներու երեսէն տիրող տնտեսական տագնապը շատերու բարեյօժարութիւնը չարաչար սահմանափակած է, բայց դարձեալ կը յուսանք որ աղքատներուն, որբերուն, որբեւայրիներուն կարօտեալ վիճակին ողորմելու պարտաւորութիւնն ամէն Հայ ամէն ժամանակէ աւելի կ'ըմբռնէ, և այն նպատակաւ ամէն զոհողութիւն կրելու պատրաստակամութիւնը լիովին կը զգայ իր մէջ։

Բարեգործութեան, մարդասիրութեան պէտքը բացարձակապէս անհուն է։ Աւետարանին մէջ այնքան վեհ պարզութեամբ մը քարոզուած մարդասիրութեան, եղբայրսիրութեան, ողորմածութեան սկզբունքներն իրենց բովանդակ խորութեամբ և ընդարձակութեամբ զգալու և ի գործ դնելու աւելի նպաստաւոր առիթ մը չէր ներկայացած։

Պետական այս նորանոր թոյլտուութիւնք հոս դրդիչ մը պէտք է ըլլան մեզմէ իւրաքանչիւրին՝ իրենց մարդասիրական պարտաւորութիւնը սիրով և վստահութեամբ կատարելու, ամէն ոք իր շրջանակին մէջ, ապահով ըլլալով որ աստուածահաճոյ գործ մը կը կատարեն որ մարդոց առջեւ ալ մեծ պատիւ կը բերէ իրենց։ Եսասիրութիւնն ամէն ժամանակ անձուկ, չոր, այպանելի ընթացք մը կը համարուի. բայց մանաւանդ բացառիկ պատահարներու, անակնկալ արկածներու ժամանակ, ինչպէս սով, երաշտութիւն, երկրաշարժ են., եսասիրութիւնն հասարակութեան մը համար աղետաբեր սխալ մը պիտի ըլլար։

Ժամանակին ոգին և ընթացքն որքան ալ եսասէր թուին, մարդկութիւնը միշտ պիտի գովէ այն ողորմածներն որք իրենց չերտ մը հացն իրենց անօթի մնացած եղբայրներուն և քոյրերուն հետ բաժնելու կը յօժարին։

ԱՐՄԱՇ՝ ՄՆԱՆԿ

Ա՞յս ալ պիտի լսէինք։ Արմաշի վանքը վերջին ծայր նեղութեան մէջ է։ Միաբանները գրեթէ անօթի են։ Օրմանեան Սրբազանին և Դուրեան վարդապետին հրաժարելով Պոլիս գալնուն արդէն ծանուցինք։ Ճշմարտութիւնն այն է որ անօթի մնալու կամք չունէին։ Հասոյթները բացարձակ ցամքած են։ Ինչպէս յայտնի է, հասոյթներն էին Պատրիարքութենէն եկամուտն, ուխտաւորներն և խնամակալութեան անդամներուն նուէրներն ու նպաստները։ Հիմակ 52 հոգի կայ վանքին մէջ, որոց 14ը վարդապետ-միաբան։ Անոնք այնքան նեղը մնացեր են օր վանքին կենդանիներն և նոյն իսկ հուները ծախեր են 25 ոսկի։ Միաբան-վարդապետներն հիմակ իրենք կը հերկեն հողը՝ մշակական աշխատութիւնները չընդհատելու համար։ Արդէն իսկ վանքն 700 ոսկի պարտքի տակ է. բաց աստի, 178 ոսկի կալուածական տուրքէն պարտք դիզուած է, որոյ վճարումը կը պահանջուի։ Ջաղացքը չի բանիր։

Օրմանեան Սրբազան Պատրիարքարանի առաջարկեր է ցրուել աշակերտներն և Միաբանութիւնը՝ մէկ մէկ պաշտօն տալով աթեմներուն, և վանքին նիւթական պահպանութեան պէտք եղածին չափ մարդ միայն պահել, երկու-երեք վարդապետով։ Հիմակուան 52 հոգին կարելի է յանձամ 20ի իջեցնել։ Պէտք է ի վիճակի դնել վանքը՝ մինչեւ գարուն տոկալու, երբ ուխտագնացութիւնք կը վերսկսին։ Բայց ամէն պարագայի մէջ, 50էն 100 ոսկիի փոխատուութիւն մը անհրաժեշտ է կ'ըսուի։ Նիկոմիդիայէ մեզ գրուած նամակի մը մէջ առանց յուզման չէր որ կարդացինք Արմաշի վանքին, նա մանաւանդ Դպրեվանքին վրայ գրուած կրթական և եկեղեցական այնքան գեղեցիկ յոյսերուն այսքան շուտ յօգս ցնդիլը։

ԼՐԱԳԻՐ ԿԱՐԴԱԼԸ

Ամուսնացած, զաւակներու տէր բարեկամ մը ունէի որ յաճախ կ'ըսէր. «Ամէն երեկոյ երբ տուն կը վերադառնամ յոգնած ու շատ անգամ տխուր մտածութիւններով պաշարուած, լրագիր մը կարդալը կը բաւէ մտատանջութիւններս հեռացնելու եւ ստիպելու զիս որ ուրիշ կերպ խորհիմ։»

Այդ «ուրիշ կերպ խորհելուն» մէջն է աւասիկ օգուտն ու հաճոյքը։ Հազարաւոր մարդիկ գրեթէ իրենց ամբողջ կեանքը միօրինակութիւնով կ'անցընեն միեւնոյն քաղաքին մէջ, իրենց ասպարէզն ըլլալով տունէն շուկայ, շուկայէն տուն։

Ուրիշներ եթէ առիթներ ալ ունենան երբեմն ճամբորդութիւններ ընելու եւ նորանոր բաներ տեսնելու, դարձեալ կը մնայ իրենց աչքին ժամանակ մը զոր պիտի անցընեն միօրինակ կեանքով մը։

Այս միօրինակ կեանքի ձանձրոյթը հեռացնել և միեւնոյն ատեն բան մը սորվիլ պէտք է. լրագիրն է որ այս երկուքն ալ կ'ընձեռէ։

Մարդը կենդանի մ'է բայց խորհող կենդանի մը։ Խորհիլը չի նշանակեր միմիայն իր առօրեայ գործերուն վրայ մտածել. կենդանիներն ալ ունին բնազդում որու շնորհիւ իրենց օրական գործերը (ուտել, խմել, բնակարան մը գտնել) կը կարգադրեն։ Եթէ մարդը իր ուղեղի ուժովը եւ իմացականութիւնովը կը տարբերի անասուններէն, ուրեմն ապրելու միջոցները մտածելէն զատ ուրիշ բաներ ալ պէտք է մտածէ։

Զորս կողմը դիտել, մարդոց ընդունակութիւնները ճանչնալ, հեռաւոր երկիրներու մէջ անցած դարձած քաղաքական, գիտական, ուսումնական գործերը, յառաջդիմութիւնները լսել, իմանալ թէ խելացի ու նշանաւոր անուն ունեցող մարդ մը ի՞նչ կերպ կը խօսի, ի՞նչ կերպ կը խորհի, ասոնք կարեւոր թէ՛ հետաքրքրական են, թէ զբօսեցուցիչ եւ թէ՛ բան մը սորվեցնող։

Հիմա Թողունք հետաքրքրութիւնը, Թողունք զբօսանքը։ Իւրաքանչիւր գրական մարդ, որ իր ամէն զբաղումէն նիւթական շահ մը կը սպասէ, տեսնենք թէ լրագիր կարդալը դրամ կը վաստկեցնէ՞ մեզի։

—Այո՛, ո՛չ։ Այս երկու հակասական պատասխաններն ալ կախում ունին ձեր խորհելու եղանակէն եւ փորձառութենէն։

Եթէ հիմա օրինակներ մէջ բերեմ ու հաստատեմ թէ շատ մը նշանաւոր մարդիկ անուն հանեցին, իրենց ու իրենց երկրին օգտակար եղան լոկ լրագիր կարդալով, կարելի է ըսել թէ բաղդի գործ է այդ։

Մտագործ մարդ մը ճանչցայ որ իր թաղի վարժարանին մէջ պարզ գրել կարդալ սորված էր. հակառակ իր արհեստին, լրագիրներ կարդալու սովորութիւն ունէր, մանաւանդ շատ կը սիրէր տնտեսական ու վաճառականական նիւթերու վրայ գրուածները։ Այս մարդը կը կարդար, կը խորհէր ու կը վիճաբանէր։ Եղաւ օր մը որ մտածեց առեւտրի ձեռնարկել ու այդ միօրինակ գործը ընդարձակել։ Ինքը Պոլսէն քսան օր հեռու քաղաքի մը մէջ. — Կ'աղաչեմ խորհեցէք. — Մտագործ մը կրնա՞ր մտածել Մարսիլիոյ վրայ, կրնա՞ր երազել Մարսիլիոյ "Հը" յաջողութիւն ունենալ մը։

Մարթի առուտուրը կար. իր պզտիկ դրամագլխով այդ գործը բռնեց ու տարիներ յետոյ կանոնաւոր ընթացիկ հաշիւ մը բացաւ այդ քաղաքի տուներէն մէկուն հետ։

Խորհելու այս ընդարձակութիւնը ստիպեց զինք աւելի բարձր կրթութիւն մը տալ իր զաւակներուն որ այսօր առաջին կարգի վաճառականներ են։

Իրաւ է որ ձեռներեցութիւնը, խորհելու կարողութիւնը քիչ մըն ալ բնական ըլլալու է մարդուս, բայց շատ անգամ այդ կարողութիւնները մարդու ուղեղին մէջ կը քնանան, մէկը պէտք է, պատճառ մը որ այդ քնացած ուժը արթնցնէ, որ մարդը դրդէ։

Ինչպէս անկեղծ ու փորձառու բարեկամ մը մեզի շատ անգամ խորհուրդ կուտայ այսինչ կամ այն ինչ շահաւոր գործն ընելու կամ կեանքի ուղիղ եւ օգտակար ճամբան կը ցուցնէ, լրագիրն ալ յաճախ այդ տեսակ խորհուրդ տուող բարեկամ մըն է։

Հո՛ն, լրագրին մէջ կը գտնէք «տնտեսական» ու «առեւտրական նիւթեր» որ ձեզի պիտի գրգռեն, ձեր շահելու ծարաւը պիտի աւելցնեն, «ընկերային նիւթեր» որ ձեզի ուրիշ մարդերու վարքն ու բարքը սորվեցնեն, «ուսումնական» ու «գիտական նիւթեր» որ ձեր ծանօթութիւններու շրջանակը լայնցնելով աւելի լաւ մտածելու, աւելի լաւ խորհելու կարողութիւն մը կուտան, «քաղաքականներ» որ ձեր միտքը պիտի դրդեն ազգերու իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնը հասկնալու. վերջապէս «վէպեր» որ ոչ միայն պիտի զբօսեցնեն ձեզ, այլ կեանքի վրայ մտածել, զգայուն ուսումնասիրել պիտի տան։

Մարդը իր ամբողջ կեանքին մէջ սորվելէ չի դադրիր եւ եթէ տղաքներու պէս չենք կրնար դպրոց երթալ, լրագիրը մեր ճշմարիտ դպրոցն է որ շուկային մէջ, տունը, ամէն տեղ մեզի բարոյականի, ազնուութեան եւ թէ՛ մեր անձին թէ՛ ուրիշներուն օգտակար ըլլալու դասեր կուտայ։

Լրագրին համար օրը տասը քսան փարա խնայելը սխալ խնայողութիւն է, ինչպէս ինքը զրկել մ'է։ Զրկել ստամոքսը, զրկել միտքը միեւնոյն բաներն են։ Եթէ կենդանիներէն բարձրութիւն մը ունինք, մեր միտքն է այն. սնուցանենք այդ միտքը ու բարձրանանք։ Փոխանակ տամփակ ու անպէտ քաղաքացիներու, բարի ու օգտակար քաղաքացիներ ըլլանք, կարդալով լրագիրը ու զարգանալով։ Գ.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Օրաթերթի մը միջոցաւ ժողովրդին առողջապահական դասեր ուսուցանել իրաւ որ դիւրին գործ մը չէ, որովհետեւ օրաթերթը կը կարդացուի ամէն տեղ, ամէն քաղաքի մէջ, և իւրաքանչիւր քաղաքը ուտելու խմելու, բնակարանի, հագուստի եւն. սովորութիւններ ունի որոնք իրարմէ աւելի կամ նուազ կը տարբերին։

Արդ յայտնի է որ առողջապահական պայմաններն ալ այդ սովորութիւններուն համեմատ կը փոխուին, բայց այնպիսի կէտեր ալ կան որ միեւնոյն են ինչպէս Հալէպի ու Տիարպէքիրի մեղմ կլիմային տակ ապրողներուն, նոյնպէս Կարինի ցուրտ կամ Պոլսոյ միջակ փոփոխ կլիմայի տակ բնակողներուն։

Ուրեմն մեր առողջապահական դասերը այնպէս ընդհանուր հանգամանք մը ունենալէ զատ, պիտի պարունակեն մասնաւոր պատուէրներ ալ, որոնք աւելի գաւառային քաղաքներու կեանքին կը յարմարին։

Ասկէ զատ մեր առողջապահական դասերը բոլորովին ցամաք ու ձանձրացուցիչ պատուէրներէ պիտի չյադկանան, շատ անգամ տեղի աղէկ կամ գէշ սովորութիւնները պիտի նկարագրենք և աւելի շատ անգամ գիտական պարզ բացատրութիւններ պիտի տանք։

Փորձով գիտեմ որ այդ գիտական բացատրութիւնները շատ հետաքրքրութիւն կը գրաւեն, նոյն իսկ կը պահանջուին ժողովրդին կողմէ։ Ցաճախ ընտանիքի հայրեր իրենց հասկցող զաւակներուն կարդալ եւ բացատրել կուտան այդպիսի կտորներ, որոնք միջոց մը կը լինին ընտանիքի զանազան անդամներուն գիտական օգտակար ծանօթութիւններ տալու։

Բնակարանը տաքցնել

Հաւ Պոլսոյ մէջ ցուրտը հազիւ կը սկսի, բայց ձիւնի երես տեսնելու համար դեռ բաւական ժամանակ սպասելու ենք։ Հեռաւոր քաղաքներու մէջ ցուրտը վաղուց սկսած է և ձիւնը հիմա փողոցները կը ճերմկցնէ։

Պէտք է տունը տաքցնել։

Հին բարի ժամանակներ, սենեկի մէկ անկիւնին մօտ, պատին մէջ, պուխերիկ մը բացուած էր, մեր այժմ պուխերիկը եւրոպացիներու Շըմինէն է զոր յաճախ կը կարդաք վէպերուն մէջ։

Պուխերիկը երբ լաւ շինուած է մեծ քանակութեամբ փայտ կը սպառէ առանց ծուխ տալու, բայց երբ մուխը լաւ չի քաշեր շատ գէշ, շատ վնասակար է։ Ամբողջ գաւառներ ու հարիւրաւոր գիւղեր կան որոնց պուխերիկները այս պահուն ծուխի կոհակներ դուրս կուտան, ինչպէս շոգենաւերու ծխնելոյզ երբ Վոսփորին վրայ, բայց այս բոլոր պուխերիկները միեւնոյն լաւ պայմաններուն մէջ չեն գտնուիր։ Անոնք որ ծուխը լաւ կը քաշեն, ոչ միայն պայծառ ու ճարճատուն կրակ մը կուտան որ գիւղացին կը խանդավառէ և ձեռքերը շփշփել կուտայ այլ սենեկին մէջ գտնուած բոլոր աղտոտ կազերը, փոշիները հետը դուրս կը հանէ։ Երեւակայեցէք 20-30 հոգի պուխերիկին աջ ու ձախ կողմէն երկընցած կը ծխեն, կը շնչեն, քիչ մը անդին ալ եզներն ու գոմէշները կը հեւան ու կը թքեն. լաւ պուխերիկն է որ այս ապականուած օդը կը սրբէ, կը մաքրէ։

Բայց կը կարծէ՞ք որ մեր գիւղացիները հիմակուան Ամերիկացիներու պէս խնայողական պուխերիկներ կը շինեն, ինչպէս ասոնք խնայողական վառարաններ որ քիչ ծուխ քաշեն, վառելիքը քիչ սպառելու և շատ տաքութիւն տալու համար.—ո՛չ, եթէ գիւղեր կան որ աթար (կովու թրիք) ու ցախ կը վառեն, կան ալ որ անտառներուն ու արջերուն դրացի են։ Ուրեմն տեղ կայ որ պուխերիկները շարպիկի ձեռքով շինուած են, տեղ, կայ որ տգէտի ձեռքով։ Առողջութիւնը կը պահանջէ որ պուխերիկը շատ լաւ քաշէ մուխը։ Գ. Ա.

ՔՍԱՆ ՏԱՐԻ ԵՏՔ
(ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ)

Երեկոյ Արեւամուտին Նազար աղան շուկայէն կը վերադառնար։ Իրենց տուներուն առջեւ զանկուող հարսները կշտապէին ներս մտնել, փողոցէն անցնող կիները անկիւն մը կը կծկէին կարմիր եազմայով ծածկելով դէմքերնին։

Խաղացող տղաքները պահ մը կը դադրեցնէին իրենց աղմուկը ու տուներու վրայ դառնալով, երիտասարդները համեստութիւն կը կեղծէին կամ հանդարտօրէն շրջագայելով կա՛մ համբուն եզրը բարեւ կենալով։ Ամէն օր այս հանդիսաւոր անցքը։

Կիները կը պատկառէին անկէ. երիտասարդները վախ ու յարգանք կը զգային. մենք, պզտիկ մանուկներ, այս ընդհանուր յարգանքին կը մասնակցէինք անգիտակից սարսափով մը ու մինչ անոր գալը կիմացնէինք փողոցին մէկ ծայրէն միւսը վազելով. «Նազար աղա՜ն, Նազար աղա՜ն»։

Պարթեւ հասակ մը, վաթսունը անցուցած, խոժոռ ու բարկանալու պատրաստ դէմք մը որ իր հետ խօսողը կը դողացնէր։ Մեր փողոցի ու մօտակայ փողոցներու միակ աղան էր. Թաղի ազդեցիկ երեւելիներէն մէկը։

Իր տանը դուռը բաց էր ամէն մարդու, որ և է օտարական կը հիւրընկալուէր հոն առանց կրօնի խտրութեան։ Քիւրտ պէյ մը, զազա մը, հայ գեղացի մը. իւրաքանչիւրին յարմար ընդունելութիւն։ Աշուն ու ձմեռ, ամէն երեկոյ քանի օտարական կարելի էր հաշուել անոր սեղանին վրայ։

Նազար աղան, իբրեւ քաղաքացի, ոչ վաճառական էր ոչ արհեստաւոր. քանի մը կալուածներ ունէր որ սակայն չէին բաւեր իր տանը չափազանց ծախքերը գոցելու։ Ինչպէ՞ս կը վաստկէր։ Դաշտի բոլոր գեղերուն մէջ մեծ պատիւ ունէր. հայի մօտ, քիւրտի մօտ։ Տեղական կառավարութիւնը գնահատած էր իր ազդեցութիւնը և գրեթէ ամէն տարի հասարակային գործեր ու գիւղային մեծ վէճեր կարգադրելու համար զայն կը ղրկէր։ Գետը կը յորդէր ու կամուրջը կը փլցնէր, այս մեծածախ շինութեան հըսկողն ու մատակարարը ինքը, Նազար աղան էր։ Փ. և Ք. գեղերը իրարու հետ վէճ մը ունին սահմանակից անտառին վրայ, խրատարարը ան էր։ Հանձքի ատեն գեղերը կայցելէր և ամէն գիւղ իր նուէրը չէր խնայեր «դեղի բարեկամին»։

Մանկամարդ մը որու էրիկը ութը տարիէ ի վեր Պոլիս կը գտնուէր անոր կաղաչէր որ Առաջնորդարանի միջոցաւ զայն բերել տայ։ Նշանուած երիտասարդին ծնողքը անոր կը դիմէին խնդրելու համար որ միջամտէ և աղջկանը հօր պահանջած խալանը քիչ մը պակսեցնէ։ Արտերը ջրելու համար կարգը իրարմէ յափշտակող դրացիները անոր կերթային սակալի կռիւներու առջեւը առնել տալու համար։

Մէկ խօսքով ամէն հասարակական վէճ կրնար այս մարդու դատաստանին ներկայանալ, որ Դիովկի մը պէս վճիռներ կուտար ու համբաւ կը շահէր։

Ունէր երկու թոռներ, երիտասարդ, լաւ հագուած, գեղեցիկ։ Ամէն մարդ կը համակրէր անոնց, քիւրտ պէյ մը երեք տարեկան քէհլան քուռակ մը և Ռ... գիւղի ռէսը հինգ տարեկան ընտիր ձի մը նուիրեց անոնց։

Երկուքն ալ կարդալ գրել սորվեցան որչափ կարելի էր այն ատեն։ Բայց ոչ վաճառականութիւն, ոչ արհեստ մը։ Կուտէին, կը խմէին, ձիու մէջքի վրայ կը պատէին։

Ատոնց համար կարելի էր ըսել թէ տեսակ մը Աստուածոտ թոռներ էին, ժողովուրդէն յարգուած. որ զուարթ անգործութեան մը մէջ կանցնէին իրենց օրերը։ Հայրերնին կանուխ մեռած էր, տարիներ յետոյ մայրերնին ալ։

Մեծ հայրը գիշեր ցերեկ զբաղած։ Ոչ ոք ազգային վրայ խօսած էր իրենց. Ներկան ունէին. ուր բան մը չէր պակսէր իրենց. վաղն ալ միշտ ներկայ մըն էր իրենց համար զուարթ ու երջանիկ։

* *

Քանի տարի յետոյ . . . կանցնիմ այն մեծ փեղկերով դանէն ուսկից առանով հարիւրաւորներ ներս կը մըտնէին ճեմելու, կուտէին ու կը խմէին առանց վճարում մը ընելու։ Ստորներ կը տեսնեմ։ Կըսեն ինծի թէ Նազար աղայի թոռները իրենց տունը վարձքով տուած են.—Հապա իրե՞նք ուր կը բնակին։—Ստորին յարկը մարագին (1) մէջ։—Բայց կարելի՞ բան է։—Այո՛, իրողութիւնն է. պզտիկ թոռը իր ընտանիքով քաշուած է Բ. գիւղի անկիւնը խեղճ ու կրակ ապրուստ մը կընէ գիւղացիներու կարեկցութեանը ապաւինած. մեծ թոռը հօս է, հինգ ղը. օրականով պաշտօն մը գտած կը բանի։—Հապա կալուածնե՞րը։—Անգործ մարդը ի՞նչ պիտի ընէ. ծախեցին կերան։

Նորէն ակնարկ մը նետեցի այդ խոշոր շէնքին վրայ. Քանի տարի առաջ . . . ի՛նչ փոփոխութիւն։

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորընտիր Քաղաքական Ժողովը երէկ Բարձր. Տեղապահ Ս. Հօր նախագահութեամբ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան։ Նախ իր Դիւանն ընտրեց հետեւեալ կերպով.

Բարձր. Ցայութիւն փաշա Տատեան Ա. Ատենապետ
Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեան Բ. Ատենապետ
Վսեմ. Եղիա էֆ. Զայեան Ա. Ատենադպիր
Միհրան էֆ. Սէթեան Բ. Ատենադպիր

Այս Պատրիարքական ընտրելեաց հնգանուն ցանկը գաղտնի քըւէարկութեամբ պատրաստեց որ հետեւեալ արդիւնքն ունեցաւ.

Գեր. Մամբրէ եպսկ. Երուսաղէմի
» Բարթուղիմէոս եպ. Չամչեան
» Խորէն եպսկ. Մխիթարեան
» Ստեփան եպսկ. Յովակիմեան
» Մաղաքիա եպսկ. Օրմանեան

Ժողովը այս ընտրութիւնն պաշտօնապէս ծանոյց առ Դիւանն եւ առ երեսփոխանս ընդհ. ժողովոյ։

Երէկի Քաղաքական ժողովէն բացակայ էին միայն Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան եւ Սեննէքերիմ էֆէնտի Մանուկեան։

Իբր տասնեւհինգ տարի առաջ, ճերացի ազգային մը, կամք կը յայտնէ Բէրա Շիշլանէի գերեզմանոցին մօտերն ունեցած 8—10,000 ոսկւոյ արժէքով գետինն Ազգ. Հիւանդանոցի նուիրելու, բաժնեւոր ինք անվճար կը, պայմանով որ տարեկան 30 ոսկի վճարուի իրեն ցկեանս։ Բայց պայմանը շատ ծանր թուեցաւ, մանաւանդ որ մարդը թէեւ 60նոց, քաջողջ էր։ Գետինին փոխանցման մասին ալ դժուարութիւններ կային։ Այս անձ իբր 2ու կէս ամիս առաջ մեռած ըլլալով, յիշեալ գետինը «մահլիլ» գացեր է։

(1) Ցարդանոց

Կը լսենք թէ Ազգ. Հիւանդանոցին 1897 տարւոյ սեպհական օրացոյցը տասնըհինգ քանի օրէն հրապարակ պիտի ելնէ՝ Սէրվիչէն էֆ.ի ապարանէն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան թէ՝ ի նպաստ Հաստատութեանս հրապարակ հանած սիկառի թըղթոց վաճառումէն անցեալ օգոստոս, սեպտեմբեր եւ հոկտեմբեր ամսոց մէջ հետեւեալ հասոյթն եղած է.

Օգոստոս ամսոյ հասոյթն	2500	ղրշ.
Սեպտեմբեր » »	2940	ղրշ.
Հոկտեմբեր » »	4650	ղրշ.
Ընդ ամէնը	10090	ղրշ.

Ինչպէս կը տեսնուի վերոյիշեալ հաշուէն, սոյն երեք ամսոց մէջ, սիկառի թղթի հասոյթն զգալապէս նուազած է, սակայն Հոգաբարձութիւնս մեծ յոյս ունի որ բարեսէր ազգայինք պիտի ջանան առաւել եւս արդիւնաւորել զայն յօգուտ պատսպարելոց Հիւանդանոցիս որոյ թիւն է 921։

* *

Ցուցակ ընդհանուր պատսպարելոց

	արք	կնք.	գմր.
Հիւանդք	100	35	135
Ցիմարք եւ ապուշ	169	92	261
Ծերք եւ անդամալոյծք	111	71	182
Տղայք	237	38	275
	617	236	853
Պաշտօնեայք	60	8	68
	677	244	921

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՆԴԻՐ ՄԸ ՄԷՋՏԵՂԷՆ ՎԵՐՑԱՒ

Անգլիոյ եւ Միաց. Նահանգաց մէջ համաձայնութիւն գոյացաւ Վէնէզուէլայի խնդրոյն վրայ։ Անգլիա մեծկակ զիջում մ'ըրաւ։ «Ալբեւէ.ք»ի մէջ մի քանի ամիս առաջ թարգմաներ էինք Լ. Սալզպըրիի հռչակաւոր ծանուցագիրն, որով կը մերժէր Մոնրոէի վարդապետութիւնը։ Լ. Սալզպըրի հիմա կերպիւ իւք ճանչեց այն վարդապետութիւն, առանց կոչելի վերջացնելու համար Վէնէզուէլայի խնդիրը. զի հասկցաւ որ եթէ խնդիրը ձգձգուի, Վէնէզուէլայեք գործը ծայրայեղութեան պիտի տանէր, Միաց. Նահանգները դարձեալ Վէնէզուէլայի թէր պիտի ելնէն, եւ հետեւանքն այն պիտի ըլլայ որ անգլեւսաքսոն երկու մեծ ազգերն իրարու հետ պիտի ուրանէն։ Ուստի, Լ. Սալզպըրի կ'ընդունի որ Միացեալ Նահանգները միջամտեն այնպիսի խնդրի մը որ միայն Վէնէզուէլայի եւ Անգլիոյ կը վերաբերէր։

Իրաւարար ատեան մը պիտի հաստատուի երկու անգլիացի եւ երկու ամերիկացի չորս դատաւորէ բաղկացած, երկու երկիրներուն ամենէն բարձր ատեաններուն դատաւորներէն առնուած, եւ ասոնք ալ հինգերորդ մը պիտի ընտրեն։ Այս ատեան վերջնական վճիռը պիտի տայ Վէնէզուէլայի եւ Անգլիոյ միջեւ վէճի տակ եղած խնդրոյն վրայ։

Անգլիա ի փոխարէն սա գոհացումն ստացաւ որ յիսուն տարիէ հետէ անգլ. գաղթականներու կողմէ գրաւուած հողերն այլ եւս անգլիական պիտի նկատուին, եւ Իրաւարար Ատեանն այն հողերու մասին նոր որոշում մը պիտի չկրնայ տալ։ Այս անօրէնութիւն նորութիւն մ'է միջազգային օրէնքին մէջ, զի թէպէտ անհատական իրաւունքները կրնան կորսնցնել՝ սաստիկ տարի չպահանջուելով, հանրային իրաւունքներ անմահ չեն. անոնք յաւիտենական են. ամբողջ հասարակութեան մը իրաւունքն յիսուն տարիէ ի վեր պաշտպանուած, պահանջուած չըլլալուն համար չանհետանար։ Միջազգային օրէնքն հանրային կամ պետական իրաւունքներու համար «մերուրը զէմմէն» կամ ժամանց չի ճանչնար։

Այս գործնական զիջողութիւնը ձեռք բերած ըլլալով, Սալզպըրի սկզբունքի մեծ զիջողութիւն մ'ըրաւ Միաց. Նահանգներուն, անոնց իրաւունք ճանչնալով տէր, պաշտպան եւ խնամակալ կանգնելու միւս ամերիկեան ազգերուն եւ կառավարութիւններուն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ասկէ առաջ Պիսմարք իշխանի թերթը մինչեւ Մ. Քափրիվիի նախարարապետ ըլլալը Գերմանիան եւ Ռուսիան իրարու կապող գաղտնի դաշնագրութեան վրայ յայտնութիւններ ըրած ըլլալով, կոմս Բոմբէչ այդ մասին հարցափնդում մ'ուղղած էր։ Ռայխսթակին մէջ վիճաբանութեան ենթարկուելով, Հօհէնլօէ իշխանին դիւանագիտը պատասխանեց թէ այս տեսակ նիւթերուն համար պարտաւորիչ գաղտնապահութիւն մը կայ զոր չի կրնար բռնաբարել։ Ամէն պարագայի մէջ այս նոր յայտնութիւնները, ուսկից ալ եկած ըլլին անոնք, բնաւ ցաւալի ազդեցութիւն մը չկրցան յառաջ բերել այն ընտիր յարաբերութեանց վրայ որով Ռուսիան ներկայիս մէջ կապուած է Երրեակ Նիզակակցութեան։

Այս յայտարարութիւնը լաւ տըպաւորութիւն առաջ բերած է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱԲԷՇՍՏԱՆ

Դեռ երկու երեք օր առաջ այս երկիրներու մէջ խաղաղութեան հաստատուիլը տարակուսի ներքեւ էր։ Ինչպէս վերջին հեռագիրներէն յայտնի է, պաշտօնապէս լմցած գործ մ'է այդ։

Իտալական կառավարութիւնը Ներատզզինի գնդապետէն պաշտօնական հեռագիր մը ստացաւ, ուր ըսուած է թէ խաղաղութեան նախնական պայմանները վերջնապէս որոշուեցան Մենելիքի հետ։ Դաշնադրութիւնը ուժ յօդուածէ կը բաղկանայ։ 1889 մայիս 2ին Մենելիքի եւ Ումպէրդօ թագաւորի ներկայացուցիչ կոմս Անդոնելլիի մէջտեղ կնքուած դաշնագիրը ջնջուած կը մնայ, մանաւանդ այն յօդուածն որու տրամադրութեան համեմատ Մենելիք չպիտի կրնար թղթակցիլ օտար ազգերու հետ առանց Իտալիոյ միջամտութեան եւ հաւանութեան։ Նոր դաշնագրին համեմատ Հաբէշստանի բացարձակ անկախութիւնը ճանչցուած է։

Մենելիք կայսրը իբրեւ խաղաղական գաղթականութեան սահման կը ճանչնայ Մարեպ-Պելէզա գիծը, նոյն իսկ Ռուսինի դաշնի պահանջման համաձայն։ Մասնաւոր յանձնաժողովը պիտի որոշէ սահմանագլուխները։

Այժմէն Մենելիք սկսած է արձակ թողուլ իտալացի գերիները։

Պատերազմական տուգանքի խօսք չկայ։ Ումպէրթօ թագաւորն ու իտալական կառավարութիւնն, իրե՛նք արդարապէս պիտի որոշեն այն գումարը զոր պիտի վճարեն Մենելիքին իտալացի գերիներու ուտելիքի, խմելիքի եւ ծախքերուն համար։ Այս լուրեր մեծ ուրախութիւնով ընդունուեցաւ Հռոմի եւ ամբողջ Իտալիոյ մէջ։

Ումպէրդօ թագաւորի նախագահութեան ներքեւ նախարարներու խորհուրդը գումարուելով, խորհեցաւ Հաբէշստանին վճարուելիք գումարի քանակութիւնն որոշելու համար։

Խորհուրդը Մենելիքի հեռագրին պատասխանը խմբագրեց յանուն Ումպէրդօ թագաւորին։

ՖՐԱՆՍԱ

Մ. Հանօթօ, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարն, Իտալիոյ դեսպան Թորնիէլլի կոմսին հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Զարին հօրեղբայր Վլատիմիր մեծ-դուքս Բոցտամ գնաց ի դարձին Փարիզէ, եւ Վիլհէլմ կայսեր հետ տեսակցեցաւ։ Կայսրը մեծ-դուքսին հրաւիրեց որսի ի Լէցլինկէն եւ վարչապետ Հօհէնլօէ իշխան ալ հոն պիտի գտնուի։ Փարիզեան լրագիրք քաղաքական կարեւորութիւն մը կուտան այս տեսակցութեանց։

ԱՆԳԼԻԱ

Լորտ Սալզպըրիի նախարարութեան իր անցեալ Դեկ. նոտին մէջ որոշեց յանձնել 12ին (Ն. Տ.) ի Նիստ գումարել Խորհրդարանն։ Այս խորհուրդէն առաջ Ֆրանսայի գործակատարը Լորտ Սալզպըրիի հետ խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ։

—Լ. Սալզպըրիի Բ. որդին Լորտ Ուիլիըմ Սեսիլ, որ Պիշըփ Հադֆիլտի անգլիական թեմի հովիւն է, ձանտախտէ վարակեցաւ։ Սալզպըրի մարքիզուհին եւս ծանրապէս հիւանդ է։

—Օր. Բէքմըչոլ դատ բացած էր Լիվըրփուլի ծանօթ վաճառական Մր. Հոլմանի դէմ, ամբաստանելով զնա թէ իրեն ամուսնանալու խոստումը չէ յարգած։ Օրիորդն իր բացած դատը կորսոյ։ Առաջին անգամ դատարանէն դուրս հանդիպելուն, զարկաւ վիրաւորեց զՄր. Հոլման, եւ դատուեցաւ, իբրեւ մահուան փորձ փորձող դատապարտեցաւ եւ բանտարկեցաւ մեղսակից բարեկամուհւոյ մը հետ։ Իսկ վաճառականն ստացած վէրքէն մեռաւ։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.

«Բէօրզիչէ Զայդունկ» կը պատասխանէ Ֆրանսական մամլոյն մէջ երեւցած այն զրոյցին թէ Վիլհէլմ կայսրը, Բարիզ, Վէրսայլ ու Շալօն կը գըտնուէր՝ հոկտ. 6—9ին (Ն. Տ.) Ֆրանքեւռուսական հանդէսներու պահուն։ Ֆրանսական մամուլը միանգամայն մանրամասնութիւններ հաղորդած էր Գերմանիոյ կայսեր արարքին վրայ։ Հոկտ. 5ին, այն օրն ուր կ'ըսեն թէ Վիլհէլմ Բ. Ֆրանսա գացեր է, Հիւպէրթուսթօքի մէջ որսորդութիւն ըրաւ առաւօտէն մինչեւ իրիկուն։ Հետեւեալ օրը կայսրուհին ընդունեց, որ առտուն Էպէրսվալտէն եկած էր։ Վիլհէլմ Բ. յաջորդ օրը Կրօս Շէօնպէքէրի մէջ որսալով վեց անասուն զարկաւ, կ'ըսէ գերման կառավարական թերթը։

ՓԻԼԻՊԵԱՆ ԿՂԶԻՔ

Մատրիտէն կը գրեն նոյմ. 11 (Ն. Տ.) Թուականաւ թէ Փիլիպեան կղզեաց հրամանատար Մարեչալ Պլանքօ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է.

«Ըիսօի կիսարաժնին 3000 մարդերով, որոց օգնեցին նաեւ երկու մարտանաւեր, երէկ յարձակեցաւ Բավիթէի, Վիէժոյի եւ Նովէլաթայի ամրացեալ դիրքերուն վրայ, որք պաշտպանուած էին 10,000է աւելի մարդերով։ Մեծ պայքար մը յետոյ յաջողեցայ տիրել Նովէլաթայի հրուանդանին ծայրագոյն կէտին եւ Պէնքայան ամրոցին ու գիւղին, զոր քանդեցի. նոյնպէս Նուի գծին միացած կէտին, զոր ամրացնելու վրայ եմ։ Մեր կորուստներն են 35 մեռած, որոց 5ը սպայ, եւ 103 վիրաւոր, որոց մին սպայ։ Թշնամւոյն կորուստը 400է աւելի է։ Մեր զօրքերուն ընթացքը խիստ գոհացուցիչ էր. չեմ կրնար բաւեր զ նել անոնց գովեստ կարդալու համար։»

ԳԵՐԵԱՑ ԱԶԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Քրիստոնեայ եկեղեցին շատ հին դարերէ ի վեր աղօթքներ սահմանած է գերեաց ազատման համար։ Քրիստոնեայ Իտալիա չչառացաւ աղօթքներ ընելով իր գերեաց ազատման համար։ Իր Եկեղեցւոյն մէկ ներկայացուցիչը, Տ. Մաքէր, պապական նուիրակի պաշտօնով Հաբէշստան ղըրկեց։ Այս բարձրաստիճան եկեղեցական ի դարձին շատ մը նամակներ բերաւ իր տեսած գերիներէն։ Իր բնակարան պաշարուեցաւ անհամար մայրերով, զաւակներով, կիներով, որք լուրի կը սպասեն իրենց զաւակներէն, իրենց հայրերէն, իրենց էրիկներէն։ Արդարեւ սրտառուչ տեսարան մ'էր այս։ Անհետացած ըլլալը, կամ թշնամիի մը ձեռքին մէջ ըլլալն աւելի եւս տանջող բան մը ունի կարծես քան թէ երբ ամէն յոյս կորած ըլլայ։ Այս Իտալացի կիներ ու աղջիկներ չեն գիտեր թէ իրենց սիրելիներն ո՞ղջ են հոն Հաբէշստանի կիզիչ արեւուն տակ, հիւրամերժ կլիմային տակ, մանաւանդ որ քանի քանի անգամ լսեցաւ թէ Հաբէշներն աղէկ չեն վարուիր անոնց հետ։

Վերջին լուրն անհուն ուրախութիւն պատճառեց բովանդակ Իտալիոյ մէջ։ Հաշտութիւնը կնքուած է՝ Իտալիոյ կողմէ կարեւոր զիջողութիւններով, եւ գերիներն—անո՛նք որ մինչեւ հիմա ողջ մնալու բարերախտութիւնն ունեցած էին— պիտի արձակուին ի մօտոյ։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ

Ֆերտինանտ իշխան երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Մ. Նէլիտովի հետ։— Ֆրանձ Եօզէֆ կայսր իր սառնրաղութիւնը կրող լուսանկարը ղըրկած ըլլալով Պուլկարիոյ պատերազմական նախարար Բեդրով գնդապետին, իշխանն անմիջապէս իր շնորհակալիքն յայտնեց՝ Աւստրիոյ կայսեր կողմէ բովանդակ պուլկար բանակին եղած այս պատւոյն համար։

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ

Միայն Նիւ Եօրք քաղաքը ընտրութեան գործին համար կը ծախսէ երկուքուկէս միլիոն ֆրանք, որուն 350,000 ֆրանքը 1310 խանութներ վարձելու համար, ընդհանրապէս ծխավաճառանոցներ, ուր քուէները կը գրուին։ Այդ խանութներու իւրաքանչիւրը 250 ֆրանքի կը վարձուի մէկ օրուան համար։

5600 ընտրական քննիչներ 150ական ֆրանք կստանան իւրաքանչիւրը եւ գրագիրները 25—50 ֆր.։ 140,000 ֆրանք կը ծախսուի երկուքուկէս միլիոն քուէթուղթերու տպագրութեանը համար եւ 300,000 ֆրանք ալ հրատարակութեան ծախք կ'ըլլայ։

Ենթադրելով որ 300,000 ընտրողներ մասնակցին քուէարկութեան, իւրաքանչիւր քըւէն պիտի արժէ 6.75 ֆրանք։

ՊԱՆՔԱՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հրամանատար Ֆավիլլա, նախորդ տնօրէն Նաբոլիի Պանքայի ճիւղին ի Պօլօնիա, ձերբակալուեցաւ նոյն քաղաքին մէջ՝ Պանքային ընդհանուր տնօրէնին կողմէ մատուցուած բողոքի մը վրայ՝ ուղղեալ Ելմտական Նախարարութեան։ Պ. Ֆավիլլա ձերբակալուած պահուն ըսեր է. «Գիտեմ թէ զիս հարուածելով կ'ուզեն պետական մեծ անձնաւորութիւն մը հարուածել։ տեսնենք։» Այս խօսքեր կը հաստատեն մէկ քանի լրագրերու ը—

(2)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆԻ»

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ՍԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

—Լա՛ւ, քեզի չէ՞ի ըսած, մեծ մօրդ տունը կ'երթայ։

—Դռնապանին խուցը մտաւ, նորէն դուրս պիտի ելնէ. վայրկեան մը սպասենք։

Արդարեւ նոյն պահուն դուրս ելաւ ձեռքը կրելով բանալի մը, անտարակոյս իր բնակարանին բանալին, եւ գրպանոյն կտաւի մէջ փաթթուած ծրար մը։ Այս երկու մարդիկը զրան առջեւ կայնած տեսնելով, որ կարծես զինքը կը լրտեսէին, չկրցաւ զայրոյթի շարժում մը զսպել։ Գլուխն անոնց դարձուց, կարծես գժգոհութիւնը ցոյց տալու համար, եւ խուցին աջ կողմը դրուած փոքրիկ սանդուխը մագլելով, աներեւոյթ եղաւ։

—Տանը մէջ կը բնակի, ըսաւ երկու բարեկամներէն կրտսերը, եւ սակայն առաջին անգամ ըլլալով կը հանդիպիմ իրեն։ Ձեղնայարկին մէջ փոքրիկ սենեակներ կան։ Գործաւորուհի մ'է . . . Ամէն պարագայի մէջ հետաքրքրութիւնը վերջ գտած է։ Անոր կրունկներուն ետեւէն հինգ յարկ վեր ելնելու միտք չունիս, այնպէս չէ՞, դուռն առաքինաբար երեսիդ փակել տալու համար։ Ուրեմն, երթանք ճաշենք . . .

—Դռնապանին հարցուր թէ ի՛նչ է անոր անունը։

—Այդ հարցումը քեզի համար կըրնամ ընել։

Երիտասարդը խուցին դուռը բացաւ, որուն ներսը սպիտակահեր ծերուկի մը, կռնակը մեծ թիկնաթոռի մը մէջ նստած, իրիկուան լրագիրը կը կարդար։ Ներս մտնողը ճանչնալով, լայն ժպիտով մը լուսաւորուեցաւ դէմքը, եւ գդակն հանելով՝ ոտք ելաւ փութով։

—Հայր Անսէլմ, այս պահուս ձեր խուցէն դուրս ելնող անձն ո՞վ է . . .

—Օրիորդ Էլէնն է, հինգերորդ յարկին վարձակալներէն մին, պարոն Լուի։ Շատ խելացի, շատ համեստ, շատ աշխատասէր մանկամարդ մը . . . Պատուաւոր հագուստներու վաճառատան մը մէջ կ'աշխատի օրն ի բուն, եւ իրիկունն վերադառնալու համար, մարգարտի պէս ս անցելի ժամանակներ կը չինէ . . . մինչեւ կէս գիշեր . . . ։ Կինս կը սիրէ զինքը . . . ։ Մենք Օրիորդ Էլէն կը կոչենք զինքը, բայց իր ընտանիկան անունն է Կրավիլլ . . Տասնեւութ ամսէ ի վեր հոս կը բնակի, եւ գրեթէ չէ տեսնուած որ . . .

—Շնորհակալ եմ, Հայր Անսէլմ, ըսաւ երիտասարդը, տեսնելով որ դռնապանն իր վարձակալին կատարեալ կենսագրութիւնն ընելու կը պատրաստուէր։

Եւ, գլխու բարեկամական նշան մ'ընելով ծերունի սպասաւորին, գնաց միացաւ իր ընկերոջը։

—Լաւ ուրեմն, Էլէն Կրավիլլ է անունը, եւ պատրաստ հագուստի վաճառատան մը համար կ'աշխատի . . . խելացի, կարգաւոր է, օրինակելի տիպար մ'է յաջս դռնապանին . . . Արդ եթէ կ'ուզես կնութեան առնել զինքը . . . ։

—Դրօ՛ղը վերցնէ քեզ։

—Ուրեմն երթանք ճաշենք։ Ժամը եօթն ու կէսն է, ուշ մնացինք, եւ մեծ մայրս ուշանալէս չախորժիր։

Բակին խորը գտնուած ապարանքի մը վերնադուռն ուղղուեցան։ Եւրոկանաձեւ ապարանքն, որ մի կողմէ Բուասոնիէռ արուարձանին եւ միւս կողմէ մինչեւ Օթվիլ փողոցը տարածուող անհարթ պարտէզի մը վրայ կը նայի, Լուդովիկոս տասնեւհինգերորդի օրով կառուցուած է Լա Կրիմօնիէռ մեծահարուստ սեղանաւորին ձեռամբ, որ իր ամարանոցը ըրած էր զայն։

Պզտիկ գետակ մը, որոյ հետքն այլ եւս չկայ, կ'անցնէր պարտէզին մէջէն եւ կը թափէր Կրանժ-Պաթըլիէռի մէջ, ջուր մատակարարելով կճեայ աւազաններու, որոնց տեղւոյն վրայ կառուցուած են Էնկիէն փողոցին տուներէն մէկ քանին։ Այս ընդարձակ ապարանքն, 1852ի պետական հարուածին յաջորդ օրը գնուած ըլլալով Էրոկանտոնի, այն մեծ ճարտարապետին կողմէ, որոյ մետաղի գործարանները Սէն-Տընիի ամէնէն կարեւոր գործարաններն են, երեսուն տարիէ ի վեր ընտանիքին բնակարանն եղած է։ Պարոն Տիկին էրօ անոր մէջ կը բնակի իր Լուի թոռան հետ, որ անուան եւ հարստութեան միակ ժառանգն է։

Լուի եւ իր բարեկամը վերնադուռեթէն սարաճաններէն վեր ելան եւ մըտան սալայատակ անդաստակ մը, որոյ դուռը իրենց բացաւ սեւ նշանազգեստով սպասաւոր մը։

—Ինձ չսպասեցի՞ն, հարցուց երիտասարդն՝ արծաթեայ սփռէի մը վըրայէն առնելով քանի մը նամակներ եւ թերթեր։

—Տիկինը քառորդ ժամ առաջ սեղան նստաւ Օրիորդ Լըրըպուլէյի հետ։

—Օ՛հ, եթէ Էմիլի հօս է, ըսաւ Լուի՝ իր բարեկամին դառնալով, գործերնիս լաւ է։

Առաջին յարկն ելան մեծ սանդուղէ մը, որոյ քարէ աստիճանները ծածկուած էին չքեղ գորգով մը, եւ հասան նրբանցք մը, որոյ դրան մօտ նըստած էր սեղանայարդար մը, քանդակազարդ սեղանի մ'առջեւ, դիւանապետի մը պէս հանդիսաւոր եւ լուրջ։ Կամաց մը ոտք ելաւ, երկու երիտասարդներուն վերարկուներն ու գաւազաններն առաւ, եւ առանց խօսք մը ըսելու, մեղմօրէն զանոնք սրահէն ներս։

Մանրադին յախճապակիներ կրող մրտասմիններու, զառներուն եւ պատուհաններուն հովը արգիլելու մաօք ճարտարօրէն զետեղուած հողմարգելներու եւ ներդաշնակ անկարգութեամբ դրուած հատարաններու եւ թիկնաթոռներու մէջէն յառաջացան դէպի սեղանատունը։ Ոսկեզօծ արձանիկներով զարդարուն եւ սպիտակ կուճէ վառարանին մէջ ձմեռուան պէս կրակ կը վառէր։ Բայց պատուհան մը բաց էր, եւ պարտէզին նորածիլ զարդերնեուն թարմ բոյրեր կուգային։ Միատարապատ լայնաթոռի մը քով, արծաթափայլ երկայն մազերով շուն մը կը քնանար սեղանոյ ամոխոյալ պատած կողովի մը մէջ։ Երբոր երկու երիտասարդները մտնեցան, պառաւ անձանքը կիսովին բացաւ յուլաբար, տեսաւ որ բարեկամներ էին, եւ պոչը շարժելով, նորէն ընկղմեցաւ իր հեշտաբոյր թըմբրութեան մէջ։ Դրան միւս կողմէն ձայներու շշունջ մը եւ արծաթեղէն անօթներու շխշխիւն մը կը լսուէր։ Լուի դուռը բացաւ, եւ իր բարեկամն առաջ անցունելով, ըսաւ զուարթալին.

—Դեռ կ'ուզէ՞ք մեզ, եթէ ոչ երթանք գինետուն մը ճաշենք։

—Ո՛հ, չար տղայ, վերջապէս եկա՞ր, ըսաւ մեծ մայրը, զուարթ փութկոտութեամբ մը ոտք ելնելով . . . բարե՛ւ, Պ. Թողիս . . . նստեցէք Էմիլիի քով . . .

Եւ իր փոքր մայր ձեռքերն իրարու զարնելով, իր սպասաւորները փութացնելու համար, ըսաւ.

—Շո՛ւտ, երկու սպաս բերէք։

Թոռանը թեւը մտած էր, կարծես անհրկյայ ըլլալու համար թէ պիտի չերթայ, եւ գործավարօք երեսը նայելով, իր քովը տեղաւորած էր զայն։ Տարիքէն կծկուած մանրուկ կին մ'էր։ Ճերմակ մազերուն տակ, իր թարմ գոյնին եւ վառվռուն աչքերը քաջառողջ երեւոյթ մը կուտային իրեն։ Շատ պարզ եւ սեւ չըջազգեստ մը հագած էր եւ ուսերուն վրայ կը կրէր բուրդէ հիւսուած ցփսի մը։ Համեստ քաղքենիի մը երեւոյթն ունէր այս հիմնալի սեղանատան մէջ, որ զարդարուած էր Լամոժիլէէնի վրձինէն ելած սքանչելի նկարներով, եւ որոյ կամարաձեւ ձեղունը կը ներկայացնէր չաստուածներու եւ Տիտաններու պատերազմը, զոր նկարած էր Բուշէն։

— Ի՛նչ կ'ըսես, Էմիլի, ըսաւ ողեւորութեամբ, մենք որ կը կարծէինք թէ մինակ պիտի ճաշէինք, եւ հիմա քառակուսի մը կը կազմենք . . .

(Շարունակելի)

սամենքն թէ կէս միլիոնի մօտ գումար մը, զոր Պ. Քրիսբի վերջին անգամ պաշտօնի կոչուելուն իտալական պանքային կը պարտէր, վճարուեր է Պ. Ջոլիթթիի կողմէ եղած վճարումով մը՝ ի փոյթս Նաբոլիի Պանքային։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Հռոմէն կը հեռագրեն առ «Տէյլի Նիուզ» թէ Հօհէնլօէ կարդինալին մահէն ի վեր իր ընտանեաց անդամները ինչպէս նաեւ Վատիկանի ներկայացուցիչք կը խուզարկեն հանգուցելոյն բնակարանները՝ գտնելու իր ունեցած կարգ մը դիւանագիտական պաշտօնագրերը։ Կատարուած խուզարկութիւնք ապարդիւն մնացին, սակայն այդ պաշտօնագիրներ գոյութիւն ունին։ Կ'ըսուի թէ կարդինալը մեռնելէ առաջ այդ թուղթերը յանձներ է իտալացի պետական բարձր անձնաւորութեան մը՝ պաշտօն տալով անոր պատեհ առթիւ ուզած եղանակաւ գործածելու զայնս։ Այդ պաշտօնագրերու մեծ մասը կը վերաբերին Պիոս Թ.ի փախուստին ի Կաէթ եւ Գերմանիոյ հակակաթոլիկ պայքարին։ Կ'ըսուի թէ անոնց հրատարակութիւնը մեծնաակար պիտի ըլլայ պապութեան։

ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ՄԱՏՐԻՏ, 17 Նոյ. — Սպանիական 400 միլիոն ներքին փոխառութիւնը հրապարակ հանուեցաւ և մեծ գոհունակութեամբ գնողներ եղան, որոց 305 միլիոնը Մատրիտ և 252 միլիոնը՝ գաւառաց մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերմանական, աւստրիական ու անգլիական մամուլը կըսէ թէ Պիզմարք իշխանի յայտնութեանց մասին Բայխսթակի մէջ տրուած բացատրութիւնք պիտի ամրապնդեն եռեակ դաշնակցութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ցունաստանի թագաւորը ճամբայ ելաւ դէպի Աթէնք.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Երուսաղէմի գաւառին Նաֆա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ճէպէլի գայմագամ Ասլիսէլամ էֆէնտի։

Մաշմուտ փաշայի Նախլ անուանուեցաւ Ղալաթիոյ նախկին գաւառապետ Իհսան էֆէնտի։

Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Օխրիտայի Մետրապոլիտ Տ. Գրիգորիոսի։

Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Նաֆա-Երուսաղէմի երկաթուղւոյն շահագործման տնօրէն Ֆրանսացի Պ. Պոնաֆուէի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Վէհ. Սուլթանին բարձր հովանաւորութեան տակ կազմեալ զինուորական հաստատութեանց նպաստամատոյց յանձնաժողովին հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.

Մեծ-Եպարքոս Բարձր Րիֆաթ փաշա՝ 50,000 ղրշ. Շէյխ-իւլ-Իսլամ Բարձր. Ճէմալէտտին էֆէնտի՝ 40 հազար, Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշա՝ 30 հազար, Սպարապետ Բարձր. Րիզա փաշա՝ 100,000, Ծովային նախարար Վսեմ. Հասան փաշա՝ 100,000, Պետական Խորհրդոյ նախագահ Վսեմ. Յուսուֆ փաշա՝ 35,000, Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Թէվֆիք փաշա՝ 30,000, Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Մեմտուհ փաշա՝ 30,000, Թնդանօթարանի վերատեսուչ Վսեմ. Զէքի փաշա՝ 35,000, Ելմտական նախարար Վսեմ. Նազըֆ փաշա՝ 30,000, Էվգաֆի նախարար Վսեմ. Ղալիպ փաշա՝ 30,000, Կրթական նախարար Վսեմ. Զիւհտի փաշա՝ 30,000, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար և զինուորական հաստատութեանց ընդհանուր յանձնաժողովոյ նախագահ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա՝ 30,000, Եպարքոսական խորհրդական Վսեմ. Թէվֆիք փաշա՝ 10,000, Օսմ. Պանքայի տնօրէնի օգնական Բանքիրի պէյ՝ 2160, Վաճառական Ասլան էֆէնտի՝ 2200, Սէյտիմիկի իսլամ վաճառականներէն Էմին Եահեա էֆէնտիի Կ. Պոլսոյ ճիւղը՝ 2160 և Կ. Պոլսոյ քարափանց պաշտօնեաներէն Հաճիպաբար էֆէնտի՝ 540, գումար 587,060։

ԿԱՅՍ. ՆՈՒԷՐ. — Վէհ. Սուլթանը Աւստրիոյ հնութեանց թանգարանին նուիրեց Այասոլուքի մէջ գտնուած հնութիւնները՝ ի փոխարէն այն լուսանկարներուն զորս Աւստրիոյ կայսրը նուիրած էր Վէհ. Սուլթանին։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Կայս. կառավարութիւնը հրամանագրեր ուղղելով նահանգները, ծանուցած է միշտ հսկել որպէսզի հանրային անդորրութիւնը ընաւ չխանգարուի։

ՀԵԼԼԷՆ ՀՐՈՍԱԿՆԵՐ. — Հեռագրական տեղեկութեան մը համաձայն, Մակեդոնիոյ մէջ սաստիկ ընդհարում մը տեղի ունեցեր է օսմ. զինուորաց և Լիրլիօթի հրոսապետին հրամանատարութեանը տակ գտնուած խումբի մը միջեւ որ օսմ. սահմանագլուխն անցած էր։ Հրոսակներէ մեծ մասն սպաննուեր են։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Չէթինէի Օսմանեան դեսպանը Սեւ Լերան Նիքոլա իշխանին յանձներ է հետեւեալ պատուանշանները, զորս Վէհ. Սուլթանը շնորհած էր.

Ալմասակուռ Շէֆգաթ, Նիքոլա իշխանին աղջկան ու Նաբոլիի իշխանին կնոջը, ռուս մեծ դքսուհի Միլիցա Վիքթորեայի և Սեւ Լերան Աննա իշխանուհւոյն. նոյնպէս Իմթիազի արծաթ շքադրամ, Սեւ Լերան իշխանին որդւոց, Տանիլօ ու Միրքօ իշխաններուն։

ԿՐԵՏԷԻ դատական գործոց և ոստիկան—զինուորաց կազմակերպութեանը համար կազմեալ յանձնաժողովներն իրենց առաջին նիստը կազմեցին՝ մին Խալէփի և միւսը Սէֆաքէրի պաշտօնատանց մէջ։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐ. — Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրահանգ ուղղեց գաւառներն որպէսզի քաղաքային բժիշկներու ամսաթոշակները գաւառաց կառավարչաց սնտուկներուն կողմէ ամսէ ամիս վճարուելով վճարուին։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը Կայս. Իրատէի մը համաձայն հրահանգ մը ղրկեց բոլոր նաւահանգստի տեսուչներուն. Այդ հրահանգ ցոյց կուտայ այն միջոցներն, որք ձեռք պիտի առնուին՝ թող չտալու համար որ արգիլուած ապրանքներ օսմանեան երկիրները մտնեն։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ. — Նոյեմ. 7 ին (Ն. Տ.) Եգիպտոսի Խտիվ Աբպաս փաշայի ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, Ալպէտինի ապարանքին մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւնք կատարուեր են։

ԼՈՒՑԿԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ. — Բարիզի լուցկիի գործարանաց և Կ. Պոլսոյ լուցկիի գործարանին տիրոջը միջեւ պայմանագրութիւն մը կնքուեր և ընկերութիւն մը կազմուեր է, որուն դրամագլուխն է տասներկու միլիոն ֆրանք, որ բաժնուած է 12,000 բաժնի իւրաքանչիւրը 100 ֆրանքէն։

ԱՅՏԸՆԻ մէջ հելլէն հպատակաց թիւն աւելցած ըլլալով հելլենական փոխ-հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատուի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Ճօֆօնի Մօնի մարտանաւն, որ ունի 19 թնդանօթ և 267 նաւազ, վերջերս Հռոդոսի նաւահանգիստը ժամանելով բարեւեր է օսմանեան բերդն, որ փոխադարձաբար պատասխաներ է։ Կուսակալի փոխանորդին և մարտանաւու հրամանատարին միջեւ փոխադարձ այցելութիւնք կատարուեր են։

—Իտալական հինգ զրահաւորներ, որք Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուէին, Սէլանիկ ուղեւորեր են։ Նոյնպէս շրջուն մարտանաւ մը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ Վօլթուր մարտանաւն, որ ունի 17 թնդանօթ և 163 նաւազ, Պէյրութ ժամաներ է։

ՆԱԶԻՖ ՓԱՇԱ. — Ելմտական նախարար Նազիֆ փաշա հիւանդ ըլլալով մէկ երկու օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱԶԻ ՕԳՆԱԿԱՆ. — Դատական նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց որ ընդհանուր դատախազի օգնական չը գտնուած գաւառակներու մէջ երբ քննիչ պաշտօնեայք կամ ոստիկան-զինուորաց սպայք այդ պաշտօնը փոխանորդաբար վարեն, տեղեկագրերը կնքելու համար առանձին կնիք չունենան, այլ բուն իրենց պաշտօնին յատուկ կնքոյն մէջ աւելցնեն նաեւ թէ արտօնուած են ընդհանուր դատախազի օգնականի պաշտօն ալ վարելու։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒ. — Ֆրանսական Վօթուր մարտանաւն, որ Իզմիրի առջեւ կը գտնուի, հրաման ստացած է անկից մեկնելու, սակայն հրամանատարը յայտարարած է որ նորոգութեան պէտք ունենալով տասն օրի չափ չպիտի կրնայ ճամբայ ելնել։

ՆՈՏԱՐՔ. — Դատական նախարարութիւնը տեղեկագրած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին որ նոտարներն ալ (մուգավէլաթ մուհարրիրի) հանդըստեան թոշակի արժանանան, որուն համար իրենց ամսաթոշակներէն սովորական զեղչը կատարուի։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. — Գերմանական դեսպան Պ. Սաուրմա Եէլչ առջի օրը որսորդութեան գնաց Պէյքօզի շրջակաները։

ՏԱՄԱՆՈՒՐԻ ՏՈՒՐՔ. — Զէնքհաս իշխանութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանուցած է որ տամանուրգէ տուրք վարձակալ մը երբ որոշեալ պայմանաժամէն իր պարտքը չվճարէ և այդ պատճառաւ դատ բացուի, ա կասը պէտք է հաշուել վճարման համար սահմանուած պայմանաժամէն սկիզբէն։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը ծրագիր մը մատոյց Բ. Դրան և հարկ եղած միջոցները ցոյց տուաւ Պալըքէսէրի, Գամարայի և շրջակայից մաքսային գործառնութիւններն աւելի կանոնաւորելու համար։ Այդ ծրագիր նկատողութեան առնուած է։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ. — Մալթէի նախկին պաշտօնեաներէն Ալի Րիզա էֆէնտի արտօնութիւն խնդրած է Ենէէ Մէճմուա անուն գրական շաբաթաթերթ մը հրատարակելու համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ թաղապետութեան շրջանակին հաշուակալ կարգուեցաւ Ե. շրջանակին հաշուակալ Ալի պէյ։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԸՆ կը գրեն թէ փողոցաց կը տիրէ, ուրկից բազմաթիւ տղաքներ մեռած են։

Արմտեաց գինները բարձրացեր են և հրապարակի վրայ քիչ շատ գործ կըլլայ։

ԲԵՐԱՅԻ կառավարիչ Էնվէր պէյ հիւանդ ըլլալով մէկ քանի օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԿՈՒԵԻՏ. ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ. — Հասան Ֆեհմի փաշա եւ Ալեքսանդր Գարաթէոտորի փաշա անդամ կարգուեցան՝ առեւտրական դաշնագրոց վերանորոգման համար կազմեալ յանձնաժողովին, որուն անդամներն են Բ. Դրան օտար թղթակցութեանց տնօրէն Նուրի պէյ, Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրան էֆէնտի եւ Արտաքին գործոց նախարարութեան առեւտրական գործոց տնօրէն Նիքոլաքի էֆէնտի Սկուֆիտէս։

Մ. Ա. Տ. ՔԷՕՆ, Դուլինի անգլիական փոխ-հիւպատոսը, երէկ առտու Մարսիլիայէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանատունն երէկ իր ամարանոցէն Բերա փոխադրուեցաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. — Սերպիոյ մէջ երկաթուղւոյ գիծերը տակաւին աւրուած են եւ այնպէս կը մնան։ Վերջին լուրերու նայելով երթեւեկութիւնք դադրած են Զաբրովայի եւ Եսիրոլինայի միջեւ եւ երկու օրէն առաջ կարելի չէ որ վերահաստատուին։ Պայմանադրական կառախումբը, Կ. Պոլիս-Վիէննա, մինչեւ Նիշ կերթայ։ Ուղեւորք այս վերջին կայարանին մէջ գիշեր մը կը մնան եւ հետեւեալ օրը տեղական կառախումբով մը մինչեւ Զաբրովա կերթան, անկից մինչեւ Եսիրոլինա կառքով, ուրկից ուրիշ կառախումբով մը պէլկրատ։

ԲԱՐԱՔԻՆ ՎՐԱՅ. — Ժամանակէ մը ի վեր վէճ մը կայ արտածող վաճառականաց եւ մավոնաճիներու միջեւ։ Այս վերջինք կըսեն թէ որոշած են որ մինչեւ 1000 քիլօ կշռող ապրանքներն մակոյկով փոխադրուին քարափէն մինչեւ բացը կեցող շոգենաւերը. իսկ 1000 քիլօէն աւելի եղողները մավոնայով։ Վաճառականները որ իւրաքանչիւրը հազար քիլօ կշռող գինիի երկու տակառներ պիտի փոխադրեն, ստիպուած է այդ կերպով մավոնայով տանիլ փոխանակ երկու մակոյկի։ Վաճառականին հաշւոյն չգար այդ եղանակը, որովհետեւ մավոնան սասը ֆրանք քարափի տուրք կը վճարէ. իսկ մակոյկները հինգ ղրուշ։ Վաճառականը ըթէ մակոյկով փոխադրէ 37 ½ ղրուշի չափ մը կըխնայէ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Կրթական նախարարութիւնն սկսաւ պատրաստել Օսմանեան երկիրներու մէջ գտնուած ամէն կարգի վարժարանաց, ուսուցչաց եւ երկսեռ ուսանողաց մէկ վիճակագրութիւնը։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին մէջ փնտուած յունական մատուռին բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի օր՝ նախագահութեամբ Տ. Սոփրոնիոս Մետրապոլիտին։

ՏԻՐՔԶԻՆԵրու պետերէն մաս մը եւ Սեվիոկ երթալով ընտանեօք հնազանդութիւն յայտներ են։ Անոնց մէկ քանիները նախապէս գործած իրենց ոճիրներուն համար ձերբակալուեր են։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ մարտանաւ մը 12 թնդանօթով եւ 540 նաւազներով Պէրուլթէն Սուրիական Տրիպոլիս ժամներ եւ Օսմ. բերդը բարեւեր է։ Հրամանատարը ցամաք ելնելով այցելութիւն տուեր է կառավարչին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Առջի օրը Սագըզի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾ. — ատեանն երէկ դատեց Այր Մէհմէտ, Թավլաճը Ահմէտ եւ Օհլամուրճը Ահմէտ անուն անձերն, որք Ուզուն Զարշըի մէջ Իննէ Արապ Իսմայիլ սպանութեան գործին համար ամբաստանուած էին։ Ամբաստանեալներէն Օհլամուրճը Ահմէտ անպարտ արձակուեցաւ. իսկ Այր Մէհմէտ դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան եւ միւս ընկերն ալ՝ հինգ տարուան։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինօդին անդամներէն Նէօգարիոյ մետրոպոլիտը հրաժարած ըլլալով, հրաժարականն ընդունուեցաւ եւ տասը յաջորդ կարգուեցաւ Տրապիզոնի մետրապոլիտ Տ. Քոնսթանթինոս։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑ. — Ելմտական և Ծովային նախարարութիւնը Բ. Դրան մատուցին երկուական 1313 տարւոյ իրենց ելմտացոյցերը։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ. — Շքօտրայի ողողման վրայ առնուած վերջին լուրեր կը ծանուցանեն թէ ի Բրէշթինա եօթը տուներ ջուրերու մէջ մնացեր են, սակայն բնակիչք ապրեր են։ Վրաքիւրայի մէջ մեծ կամուրջ մը փլած է։

Շքօտրայի մէջ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի կորուստներ նպաստելու համար։

ԹՈՐՓԻՏՕ. — Նոռ-ալէբ թորփիտօն Սէլանիկ գնաց նահանգին ծովեզերեաց վրայ պահակի պաշտօն կատարելու համար։

ԽԱՌՈՒԿՆԵՐ. — Զէնքհաս իշխանութիւնն որոնց որ խառուկներու շինութեան անձամբ մասնակցելու փոխարէն զրամ վճարողներէն 1306 տարւոյն ի վեր պարտք ունեցողներն, եթէ մինչեւ Նոյեմբերի վերջը վճարեն իրենց պարտքը, տուգանք չվճարեն։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՏՈՒՄ. — Ալի Սաիպ էֆէնտի անուն երիտասարդ մը երկու տարիէ ի վեր սիրահարած էր Նուրիյէ անուն աղջկան մը, որուն ծնողքը Պոլսոյ Հայատար թաղը կը բնակէին։ Նուրիյէի հայրը նաւավար մ'էր։ Երիտասարդին ծնողքը հակառակեր են ամուսնութեանը։ Երիտասարդն ու աղջիկը յուսահատած, որոշեր են ինքզինքնին թունաւորել։ Առջի օրը թոյն առեր են, բայց քիչ յետոյ սոսկալի ցաւեր զգալով սկսեր են պոռալ. բըժիշկ բերուելով յաջողեր է ազատել այդ երկու անխոհեմները կեանքը։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջին առջեւ երէկ առտու մակոյկ մը խորտակուեցաւ Գասըմփաշայի շոգենաւուն անիւներուն տակ մնալով։ Մակուկավարն ազատուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատեանը երէկ ոսկւոյ դրամական տուգանաց դատապարտեց Էյուպցի խաչուէճի Ահմէտն, որ առանց վկայականի բժշկութիւն ըրած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։

ԴԻԱԿ ՄԸ. — Առջի օրը Սիրքէճիի առջեւ դիակ մը գտնուեցաւ, որ Թանաշ անուն հելլենացիի մ'էր։ Այդ անձ պանդուխները ծովն ինկած էր Սիրքէճիի առջեւի քարափը փլած պահուն։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ անցեալ հինգշաբթի գիշեր անձրեւախառն սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր է՝ Ցորդանու գառատ անձրեւէն բոլոր փողոցները հեղեղներով ծածկուեր են՝ գրեթէ կես բարձրութեամբ։ Տուներ ու խանութներ ողողուեր են։

ԳԱՐԱՍԻԻ գաւառին Պալիսի հանքին տնօրէն Ֆրանսացի Պ. Պաւքոթ, կ'ըսէ Մօնիթէօռ, աւազակաց Վեռոք սպաննուեր է։ Տեղական կառավարութիւնն խնամելով անմիջապէս հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է՝ այդ ոճրին հեղինակները ձերբակալելու համար։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Պոլսոյ Շէհր Էմինի թաղին մէջ առջի գիշերը ոճիր մը գործուեցաւ։ Զարրքձը Սալիհ, Թէլլիքճի Ալիզ ու Եազմաճը Նիեազի անուն անձինք գինովցած յետոյ կռուի բռնուեցան։ Ալիզ դաշոյնով ըսպաննեց Նիեազին։ Սալիհ ալ օգնեց այդ սպանութեան գործին, ոճրագործք ձերբակալուեցան։

—Երէկ Ղալաթիոյ մէջ կառապան Մէհմէտ դաշոյնով վիրաւորեց Սթօքոկ անուն վառաճառ կին մը։ Մէհմէտ ձերբակալուեցաւ։

—Երէկ Մերճանէն անցնող վարձու կառք մը Իսմայիլ անուն տղայ մը կոխոտեց, որ վիրաւորուեցաւ. կառապանը ձերբակալուեցաւ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		21 32
Օսմ. քօնսոլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		— —
Ամենէն բարձր գին	» »	22 01
Ամենէն վար գին	» »	21 31
Օսմանիյէ	» »	— —
Րումէլիի երկաթ. ֆր.		96 75
Ռէժի	» »	— —
Թաէար ժէնէրալ օթթօմ.	» »	7 15
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	» »	4 06
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ		7 30
» ժուիսանս	»	2 40
Սիկաուէթ Ա.	»	1 30
Սիկաուէթ Բ.	»	1 27
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		3 3
Ճէն. Թօպաքօ Թօրք.	» »	0 08
Ճէն. Էնթէրբրայզ	» »	0 10
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		493
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	345
Թարափ Կ. Պոլսոյ	»	458
Թրանուէյ	»	32 50

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		2 50
» ութ	» » »	5 —
Րում. երկ. մէկ	» » »	— —
» » ութ	» » »	— —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 04
Բօլ էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 01
Բուլղր թղթադրամ Օ. Ո.		8 57

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ	109 3/8
Փարիզ 3 »	ֆր.	22 97½
Ֆիօրին մանուտ	»	10 87½

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌՏՈՒՕՍ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.	21 32
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.	98 —

ՈՒԲԲՈՒ

Ուէբոս 1000ի համար ղրշ.	46 —

ՏԷԲՈՒ

Տէբոս հատին համար սնդ.	40 —

ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ ԲԵՐԱՅԻ

Այսօր Քուպօն-Էդօրս

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.	— —
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.	— —

ՓԱՐԻԶ 17 ՆՈՅ.

Ֆրանսական Ռանթ 3%	ֆր.	102 50
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բացուած	»	20 05
) գոցուած	»	19 97
» » » Բ.	»	31 80
» » » Գ.	»	20 30
Օսմանիյէ	»	358 —
Րումէլիի երկաթուղի	»	99 —
Օսմ. Բաիօաքիթէ	»	4[illegible]5 —
Մաքսատուն	»	462 —
Օսմ. Ռէժի	»	325 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	528 50
Թաէար Լիօնէ	»	769 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3330 —
Իտալական Ռանթ	»	90 12
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 250
Դրամագլուխ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ 17 ՆՈՅ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	— —
» փոխառութիւն 1888	»	87 75
Րումէլիի երկաթուղի	»	99 40
Անատ. երկ. պարտաթուղթ	»	84 80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20 152

ՎԻԷՆՆԱ 17 ՆՈՅ.

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօրին	120 25
Րումէլիի երկաթուղի	»	49 20
Օսմ. Ռէժի	»	153 50

ԼՈՆՏՈՆ 17 ՆՈՅ.

Ա. գլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	110 37
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	65 —
» » » Բ.	»	31 50
» » » Գ.	»	20 12
» Դ.) բացուած	»	20 —
) գոցուած	»	19 87
Փոխառութիւն Գասապա	»	76 50
» Օսմ. 3½%	»	92 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11 37
Այտընի երկաթուղի	»	12 87
Եգիպտական Միացեալ	»	103 50
Հելլենական 5%	»	29 50
Մօնօբոլ հելլենական 4%	»	31 —
Ռանթ » 4%	»	24 —
Ռուսական 3½% 1891	»	99 —
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888	»	93 —
» նոր » 6% 1892	»	94 —
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 400
Դրամագլուխ	»	4 —

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՋՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՊՕՂՈՍ ԷՖ. ԱՒԳԵՐԻ

Պօղոս էֆ. Աւգերի Միջերկրականի մէջ շոգենաւէ մը ինքզինք ծով նետելուն վրայօք գրուցուածներն (որոց նկատմամբ վերջնական լուր մը դեռ չստացուեցաւ) մասնաւոր շահեկանութիւն կ'ընծայեն Մ. Թէոտոր Րէքքէնի անուանման որպէս ընդհանուր տնօրէն ՌՈՍԻԱ ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղին, Պօղոս էֆ. Աւգերի տեղ։

Այս Ընկերութիւն քիչ ժամանակի մէջ բրած զարմանալի յառաջդիմութեամբ արդարեւ ուշագրաւ միակ մ'ունի ինքնին։ Նոյն իսկ Կ. Պոլսոյ մէջ, ամենակարճ միջոցի մը մէջ, կրցաւ ըսուիլ թէ արդէն իսկ առաջնակարգ տեղ մը բռնել յաջողած է։

Այս էապէս Ռուս ընկերութեան հիմնակ առաջին տեղն ունի լայնածաւալ ռուս Տէրութեան ամէն կողմ, և մանաւանդ ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութեան հաստատուելէն ի վեր մեծ յաջողութիւն ունեցաւ նաեւ Ֆրանսայի մէջ։

1881ին Ռուսաց մը ի Բեդերսպուրկ հիմնուած ամբողջովին վճարեալ 4,000,000 Ռ. դրամագլխով, կեանքի և հրդեհի ճիւղերուն վրայ փութայ աւելցնել փոխադրութեանց վտանգներու և Արկածներու դէմ ապահովագրութեան ճիւղերն ալ։ Ռուսիոյ մէջ միակ Ընկերութիւնն է սա որ չորս ճիւղերու վրայ միանգամայն գործ կ'ընէ։

Ունի այժմ 22 Ընդհանուր Գործակալութիւն և 985 մասնաւոր Գործակալութիւն, և 1,510 տեղական կամ ուղեւոր գործակալ։ 45 քննիչ կը զբաղին ճիւղերու կազմակերպութեան և պատահարներուն հաշիւները կարգադրելու արկածեալներուն հետ։

ԿԵԱՆՔԻ ճիւղին մէջ, տարւոյս սկիզբը Ընկերութիւնն ունէր 35,563 ապահովագիր կեանքի վրայ, 91 միլիոն 400,000 Ռ. դրամագլխով, և սաբվճարներուն՝ (րբիմ) պահեստը 18 միլիոն 370,000 Ռ. եղաւ, և այս ճիւղին հասոյթն 1895 տարւոյն մէջ 3,267,000 Ռ.ի բարձրացաւ։

ՀՐԴԵՀԻ ճիւղին մէջ, 1895ին ստորագրեց 82,250 ապահովագիր, 570 միլիոն Ռ.ի դրամագլխի մը փոխարէն, գանձելով 3,721,148 Ռ.ի տարեվճար։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ճիւղին մէջ, 1895ին Ընկերութիւնն ստորագրեց 15 հազար 129 ապահովագիր 180,301,579 Ռ.ի, գանձեց 1,279,000 և վճարեց 1,019,002 Ռ.։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂԸ Ռոսիա Ընկերութիւնն 1888ին առաջին անգամ ըլլալով մուծեց Ռուսիոյ մէջ, ուր ինչուան այն ատեն անծանօթ էր այս ճիւղ։ 129,512,091 Ռ. ապահովագրեց ի դէպ մահու՝ արկածի բերմամբ, 171,026,854 Ռ.ի դէպ անկարութեան։ 1895ին 517,518 Ռ. գանձեց այս ճիւղէն, և 324,119 Ռ. վճարեց արկածեաց։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ գումարն ապահովագրական Ընկերութեան մը խարիսխն է։ Ո՛րքան մեծ ըլլայ երաշխաւորութեան գումարն և որքան լաւ գործածուած՝ այնքան մեծ է Ընկերութեան ապահովութիւնն։ Արդ, 1896 Յունվար 1ին Ռոսիա հաւաքած ունէր 25 միլիոն Ռ. երաշխաւորութեան գումար, զոր հետեւեալ կերպիւ կը շահագործէր·

1. Պետական արժէթուղթ, պարտամուրհակ և գրաւի գիր կալուածական դրամատուներու	Բ.	15,640,000
2. Փոխատուութիւն արտօնեալ արժէթղթոց վրայ		3,000,000
3. Անշարժ կալուածք ի Բեդերսպուրկ և Մոսքուա		3,439,000
4. Փոխատուութիւն կեանքի վրայ ապահովագրութեան		2,164,000
5. Հաշուընթաց Պետական Պանքային և այլ դրամատուներու մէջ		874,000
6. Պատրաստ դրամ սնտուկին մէջ		465,000
		25,582,000

1895ին Ընկերութեան ապահովագրած գումարներուն ամբողջութիւնն հասած էր գրեթէ ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՌՈՒԲԼԻ։

Բաղդատութեան համար քանի մը թուանշաններ ալ ի մէջ բերենք։ 1881—2 տարեշրջանին մէջ 3,000 մուրհակ ստորագրուած էր ԿԵԱՆՔԻ վրայ ապահովագրութեան. 1895ին ստորագրեց 7,500։ 1881—2ին 2,000 մուրհակ կար կեանքի վրայ, 1895ին 35,000։ Ապահովագրած դրամագլուխն ալ 10 միլիոնէն 90 միլիոնի բարձրացաւ։

ՀՐԴԵՀԻ դէմ 1881—2 տարեշրջանին մէջ 35,000 մուրհակ ստորագրած էր, 1895ին ստորագրեց 80,000։ Այս ճիւղին տարեվճարներուն պահեստն ալ 150,000էն ելաւ 800,000ի։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ համար 1887ին 4,000 մուրհակ ստորագրած էր. 1895ին 15,000 ստորագրեց, և գանձած տարեվճարներն ալ 300,000էն ելան 1,300,000ի։ Աւրուած ապրանաց (աւարիի) համար 1887ին 250 հազար վճարած էր, 1895ին մէկ միլիոն վճարեց։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐԿԱԾԻՑ դէմ 1888ին 40,000 անձ ապահովագրած էր, 1895ին 180,000 ապահովագրեց։ Այս ճիւղին համար 1888ին 40,000 Բ. վճարած էր, 1895ին վճարեց 300,000։

Ամէն կանոնական պահեստներն հանելէ, վճարումները կատարելէ ու ծախքերը կարգադրելէ ետքն, 1881էն մինչեւ 1896 ընկերութիւնը զուտ շահ բրաւ 3,154,991 Բ.

Նորվեկիացի Մ. ԹԼՈՏՈՐ ՌԷԲԲԷՆ, որ Պօղոս Էֆ. Աւգերի յաջորդեց, նոր մը չէ այս Ընկերութեան մէջ։ Տ. Ժ. Ռէբբէն ընկերութիւնն (որոյ անօրէնն էր Մ. Թ. Ռէբբէն) ի սկզբանէ անտի Ռուսիայի ծովային փաստից քննիչն էր։ Մ. Թ. Ռէբբէն, որոյ պատուաւորութիւնն ու ձեռնհասութիւնն հանրածանօթ են հրապարակին վրայ, Ռուսիայի գործակալն էր ի Ղալաթիա։ Իր ալ քաղուկն է Ընկերութեան այն ժիր մշակն, Արտաշէս Էֆ. Հիւրմիւզ, որ Պոլսոյ հասարակութեան մէջ այնքան ազդուապէս և պատուաւորապէս սատարած է արդէն «Ռոսիա» ապահովագրական ընկերութեան յաջողութեան։

Ընկերութեան գրասենեակն այժմ Ճէլալ պէյ խանէն փոխադրուած է քարափին վրայ հին Մաքսատան տեղ կառուցուած շէնքին մէջ։

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ՍԻԿԱՌԷԹԻ ԹՈՒՂԹԸ

Քիմիագէտ Պ. Սէռօկ տարրալուծելով սիկառէթի թուղթը, տեսած է թէ ուծտան ու ճարիր մոխիր է, որ կը պարունակէ երկաթ, կիր, պղինձ, կապարչլաղաւարթ (ամբողջ, լաճիվէրտ Թաշը), բնակայծքար և արդնահող (ալիւմին)։

Օրը 25 սիկառէթ [illegible] տարեկան 612.5 [illegible], որ ըսել է 0,79[illegible] ծխոցը 0,006,9[illegible] ստացուելէ, որ կը պարունակէ 0,00128 կրամ պղինձի [illegible]։ Ենթադրելով որ այդ մետաղներ փոշիները ծխողին թոքերուն մէջ անցնին, օրական 25 սիկառէթի հաշուով քանի երկու տարիէն այդ թունաւոր փոշիէն մէկ կրամ մտած կ'ըլլայ։

ԿԻՆԵՐՆ Ի ՆՈՐ ԶԷԼԱՆՏԱ

Նոր Զէլանտայի մէջ, ուր կիները ցարդ ընտրող էին, ընտրելի ալ պիտի ըլլան։ Խորհրդարանական նոր ընտրութեանց առթիւ բազմաթիւ կիներու իրրեւ ընտրելի ներկայանալուն կը սպասուի։

Արդէն կիները զանազան պաշտօններու ալ կոչուիլ սկսած են՝ բանտի պահապանութիւն եւայլն։ Քրիսթչըրչի կանայք պահանջած են որ ոստիկանութեան կին պաշտօնեաներ ալ ըլլան։

ԹԱՏՐՈՆՆ Ի ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ մէջ թատրոնի արտօնագիրը մէկ տարուան համար միայն արժէք ունի։ Ամէն տարի Լոնտոնի քաղաքապետական ժողովին կողմէ կարգեալ յանձնաժողով մը կը քննէ արտօնութիւն ստանալու կամ նորոգելու համար տրուած խնդրագիրներն ինչպէս նաեւ հասարակութեան կողմէ մատուցուած բողոքները։ Բողոքներն ընդհանրապէս երգեցիկ սրճարաններու համար կ'ըլլան։ Այս տարի ալ ընտանիք մը պահանջած էր բարոյական տեսակէտով ամբողջովին փակել այդ կարգի հաստատութիւններէն մէկ քանին, սակայն եղած բողոքներն անբաւական նկատուելով անոնց պահանջը մերժուեր է։

ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐ

Մեծ հանդէսով մը Սառա-Պէռնառը փառաւորելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է, որ կը բաղկանայ Պ. Պ. Հէնրի Պոռնիէէ, Ֆրանսուա Քոբէէ, Լ. Հալէվիէ, Ժօզէ-Մառիա տը Հէռէտիաէ, Ժիւլ Լըմէթռէ, Վիքթօռիէն Սառտուէ, Սիւլլի Բռիւտօմէ, Հէնրի Պօյէէ, Ալպէռ Քառռէէ, Ժան Լոռէնէ, Քաթիւլ Մէնտէսէ, Էօժէն Մօռանէ, Մօսթանէ, Առման Սիլվէսթռէ, Անտրէ Թէօռիէ եւ այլն։

Յանձնաժողովը առաջին նիստ մը մէջ, որ տեղի ունեցաւ Պ. Վիքթօռիէն Սառտուի նախագահութեամբ, որոշեց ցերեկոյթ մը տալ, որուն պիտի հրաւիրուին Սառա Պէռնառի բարեկամք և սքանչացողք։ Սեղան մը պիտի տրուի և թատերական ներկայացում մը Ռընէսանս թատրոնին մէջ։ Շքադրամ մը պիտի շինուի ի յիշատակ այդ օրուան և պիտի նուիրուի Սառա Պէռնառի։ Բանաստեղծութիւնն ու երաժշտութիւնը պիտի միանան ի պատիւ նշանաւոր արուեստագիտուհւոյն։

Ներկայացման պահուն Սառա Պէռնառ իր գլխաւոր դերերը պիտի կատարէ։ Ներկայացումէն յետոյ Ֆռանսուա Քոբէ, Ժօզէ-Մառիա տը Հէռէտիա, Քաթիւլ Մէնտէս, Մօսթան և Անտրէ Թէօռիէ ոտանաւոր ուղերձներ պիտի արտասանեն տեսարանին վրայ և պսակ մը պիտի նուիրեն անոր,

Առաջուընէ պիտի ծանուցուի այդ հանդէսին օրը, հանդիսականութեան պայմանները և հասարակութեան յատկացուած տեղերը։ Սեղանին մասնակցելու պահուն իրաւունք կուտայ ներկայ գտնուելու թատերական ներկայացման ինչպէս նաեւ նոյն օրուան յիշատակին նուիրուած շքադրամի մը մէկ օրինակին և ոսկեգիրք մը։

ՍԷՆԷԿԱԼԷՆ Ի ՊԷՆԷՆ ՆԻԿԷՌԻ ՃԱՄԲՈՎ

Ֆրանսական պաշտօնէութիւն մը, որուն հրամանատարն է նաւային սպայ Պ. Հուռս, առաջին անգամ ըլլալով իրականացուց այդ սքանչելի յայտագիրն և այդպէս աւարտել այն գործն, որուն իր կեանքը զոհեց Պ. Մունկօ-Բառք 1806ին։ Աֆրիկեան մեծ գետին՝ Նիկէռի համար կատարուած գիտական խուզարկութիւնն ամբողջացաւ։ Արդէն 1879ին Մարսիլիացի երկրախոյզներ գտած էին այդ գետին աղբիւրը։

1895ին Պ. Հուռս, որ մինչեւ այն ատեն վարած էր վերին Նիկէռի նաւախումբը, Քէյէն ճամբայ կ'ելնէր՝ Սէնէկալ գետին վրայէն՝ «Ֆրանսական Ափրիկէի յանձնաժողովին» աջակցութեամբ և գաղթային գործոց նախարարութեան արտօնութեամբ։ Պ. Հուռս ի գլուխ պիտի հանէր այն յայտագիրն որ երկար ատենէ ի վեր որոշուած էր՝ Նիկէռ գետին ստորին անծանօթ կողմերն ուղեւորել՝ դէպի Թոմպուքթու։

Պ. Հուռսի կը հետեւէին նաւային երկու սպաներ, բժիշկ մը և երեսուն մարդիկ ինչպէս նաեւ Պ. Աքքառ, որ մասնակցած էր Ալճէրիան Սահարայի մէջ կատարուած երկրախուզութեան մը։ Այդ խումբ անցեալ տարուան դեկտեմբերի 12 ին ճամբայ ելաւ Քուլիքօռօէն Պամմաքօի հիւսիսակողմէն՝ Ժէ-Լ Տ[illegible] շոգենաւով և երկու շոգենաւակներով։ Պ. Հուռս տարւոյս յունուար 11 ին Քապարա հասած էր՝ Թոմպուքթուի նաւահանգիստը։ Նոյն ամսոյ 21 ին ճամբայ ելաւ դէպի Սէ, քաղաք մը որ Ֆրանսայի համար ծանօթ է Մօնթէյլ հրամանատարին ուղեւորութենէն ի վեր։ Այդ քաղաքին և Թոմպուքթուի միջեւ եղած հեռաւորութիւնն է հազար քիլօմէդր։ Այդ կողմերուն մէջ Նիկէռ գետին անցած տեղերը մեծ մասամբ անծանօթ էին՝ այնինչ Միլալիէն, որ Թոմպուքթուէն 43 քիլօմէդր հեռուն կը գտնուի գետին ի վար, մինչեւ Թիփի Ֆալքա՝ ծայրագոյն կէտն ուրկէ հասած էր Թուլժէ Հարիւրապետը՝ դէպի Սէ գետին վերնակողմը։

Պ. Հուռս և իր հետեւորդք յունուար 26ին Քակա ժամանելով լաւ ընդունելութիւն մը գտեր են Շէյխ Էթառաժիի եղբօր կողմէ։ Շէյխն, որ նոյն միջոցին բացակայ կը գտնուէր, Թուաթեայներու պետն էր և եղբօրորդի Էլպաքէյի որ երկրախոյզ Պարթն պաշտպանած էր։ Պ. Հուռս փետրուար 12ին Կէյիակօ հասեր և յարաբերութեան մտեր է Թուարէկ Իկուատտէններու պետին հետ։ Նոյն ամսոյ 27ին Թօսէյ հասեր և դէպի Քօկօ ուղեւորեր է՝ Աուէլլիմմէտէններու պետին հետ տեսակցելու համար։ Պ. Հուռս ու իր հետեւորդք այդ տեղէն լաւ պայմաններու մէջ անցեր են՝ հակառակ Բէլ-Էլ-Սուքի Մարապուններու սպառնալեաց դիմադրութեան։ Այդ անվտանգ ուղեւորութիւն արդիւնք է սեղացւոց այն հաւատքին թէ Պ. Հուռս որդին է Պարթի, որ լաւ յիշատակներ թողած է։

Մայիսին Նիկէռի բերանը ժամաներ են ի Ֆորքատօ և անկից գացեր են ի Աօրթօ Նօվօ, ուրկից Ֆրանսա վերադարձեր են։

Պ. Հուռս ու իր հետեւորդները քննած են իրենց խուզարկած վայրերուն ջրագրական ու տեղագրական վիճակը և սերտ յարաբերութիւններ հաստատեր են բնիկներուն հետ։ Գիտական բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ ալ կատարուած ու լուսանկարներ առնուած են։ Խուզարկութիւնը կատարուած է երեք հազար քիլօմէդրի վրայ։

Այս երկրախուզութեամբ Ֆրանսական Սէնէկալի ու Թոմպուքթուի միջեւ վճռնապէս հաղորդակցութիւնք հաստատուած են ինչպէս նաեւ Տըքուռ հրամանատարին ուղեգծին ի Տահօմէյ և Հարիւրապետ Թուլժէի ուղեգծին՝ Նիկէռի վարի մասերուն միջեւ։ Վերջապէս այդ երկրախուզութիւն գոհացուցիչ արդիւնք մը ունեցած է գիտնագիտական ու աշխարհագրական տեսակէտով։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐ

Անգլիացի նկարիչ Պ. Ճօն Միլլէս՝ նախագահ արքունական կաճառին, որ մեռաւ, իր կնոջ ու զաւակներուն թողուցեր է 2,427,930 ֆրանքի հարստութիւն մը, որ 1,137,000 ֆրանք աւելի է նկարիչ Լորտ Լայթընի թողած հարստութենէն։

ՆՐԲԱՐՈՒԵՍՏ ՀՈՎԱՆՈՑ ՄԸ

Վէնետիկի բարձր դասու տիկնայք հովանոց մը նուիրած են Սեւ Լերան իշխանուհւոյն, Նաբօլիի իշխանին հետ ամուսնութեանն առթիւ։ Այդ հովանոց, որ արուեստին գլուխ գործոցն է, վէնետիկեան հին սանթէլէ շինուած՝ միակտուր կերպասով մը ծածկուած է, այնչափ ճարտարութեամբ որ բնաւ կտրուածք չունի։ Հովանոցին կոթը միակտուր դեղին խեցի է, ըրջապատուած օձէ մը, ադամանդներով զարդարուն։ Օձին գլուխը կը նայի դէպի արքայական թագն, որ կոթին վրայ դրուած է, ոսկեձոյլ և ադամանդներով ու յակինթներով զարդարուն։ Հովանոցին վարի մասին վրայ կայ ոսկիէ կապ մը, որուն վրայ ադամանդազարդ գրերով գրուած է «վէնետիկի բարձր դասը, 1896»։

Հովանոցը դրուած է ձիթենիի փայտէ շինուած պահարանի մը մէջ՝ արծաթեայ դրուագներով զարդարուած։ Պահարանի կափարիչին վրայ ալ երկու շքադրամներ կան։

ԱՇՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գրավաճառ Ցովհան Աշճեան պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունն, որ շատ տարիներ ի Մէրճան փողոց հաստատուած էր, այժմ փոխադրած է յաճախորդաց դիւրութեան համար, Կ. Պոլիս Զաքմաքճըլար-Եօգուշու թիւ 29 խանութը, Մեծ Նոր խանին տակը և Սիւմպիւլլիւ խանին դրանը ճիշդ դէմը, ուր ըստ առաջնոյն կը շարունակէ գրավաճառութիւնը, եւ միշտ պատրաստ է գոհացնել իր բազմաթիւ յաճախորդները, գնոց չափաւորութեամբ և ճոխ տեսակներովը։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	»	23,250,000

Ընկերութիւնըս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՆՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիններով։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պաղչէ-Գաբու, Անանիատուխ խան, 12, 13, 14

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ
1897 ԹՈՒԻՆ
ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Հրատարակիչ. — Ն. Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 1897 տարւոյ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ, որ բաց ի բուն Օրացոյցէն, կը պարունակէ հարիւրաւոր բարոյական առածներ, զուարճալիքներ, պատմական, գիտական, վիճակագրական կարեւոր տեղեկութիւններ, ընտանեկան դեղեր, վէպեր, մանրավէպեր, բանաստեղծութիւններ, և ի մասնաւորի 1895 եւ 96 տարւոյ Տարեցոյցին մէջ հրատարակուած Մեծ. Ա. Փանոսեան Էֆէնտիի Օգսեճի Նամակին Պատասխանը։

Կեդրոնատեղին է Նշան Կ. Պէրպէրեանի տպարանը, Կ. Պոլիս, Էսկի Զապթիէ ճառուղի թիւ 61 եւ ամեն հայ գրավաճառաց քով։

Ղալաթիա, Քօմիսիօն խանի ներքեւ Մեծ. Ե. Վրոյրի, և Սօրկանճըլար ճառուղի Բօման և Ընկ. վաճառատունները։ Օրթագիւղ Ֆէնծի Գ. Վիչէնին խանութը։

Գին 6 ղրշ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ

ՆՈՐ ԳԱՍԸՆԹԱՑՔ ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ և բնական ու բնապատմական գիտութեանց, Պատկերազարդ. Ա. Տարի։ Կրնայ ծառայել միանգամայն իբրեւ ընթերցանութեան դասագիրք։ Գին 3 ղրուշ։

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔ ԳՐԱՀԱՇՈՒԻՑ, Թուաբանական խնդրոց լուծմանը համար կիրարկուած. Մանկավարժական ուղղութեամբ. Աշակերտաց մասն. Գին 3 ղրուշ։

ՆՈՅՆ, Ուսուցչաց մասն կամ Բանալին. Գին 3 ղրուշ։

ԱՐՈՒԵՍՏ ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ եւ վաճառականական գիտելիք. Պարզ տումար եւ կրկնատումար։ Դիւրուսոյց մեթոտ։ Ամէն մարդ կարող է ինքն իրեն սորվիլ։ Գին 6 ղրուշ։

Կեդրոնատեղի Մարգարեան գրատուն Մէրճան

ՏՈՒԹՈՒՐ Պ. ՇԷՐՊՕՆՈՑ ԿԱՄ ՀՈԳԵՓՈԽԵԱԼՆ

Թէօֆիլ Կօթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին սքանչելի վէպ մ'է, կը ծախուի Զաքմաքճըլար Եօգուշու թիւ 29 Ցովհան էֆ. Աշճեան գրատունը. գին 4 ղրշ.։

ԱԶԴ

ՑԱԿՈԲ ԷՖ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իր Խաւեար խանի մէջ ունեցած գինիի Տէքօն այս անգամ փոխադրուած է Կալաթա Զիւլֆարի փողոց Եուսուֆ Իզզէտտին խանի ներքեւ թիւ 2 մթերանոցն։

Ցիշեալը արժանացած է Օսմանեան Իֆթիխարի և Շիքակօյի ու Պոլկարոյ առաջին արծաթ Միտալներու։ Նոյն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իւր շինած Քարթալի տեսակ տեսակ գինիներ սեղանի. մանաւանդ հիւանդաց համար հին գինիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ, տակառով, քաշով և շիշով։ Նոյնպէս բազաքը խաղողէ եղած մաստիքա և Քարթալի ճիպրէի տիւզ օղի, որ փափկաճաշակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

[illegible]

ՊՌՕՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Երիտներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քէօթիւր, Շանթիյեի, Պուրթօն, Իռլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ։— ՊԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կանոթիլ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եւայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.—Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Գրէպ տը Շին, Գրէպ Անկլէ, Գրէպլիս, Կազ, Կոլիմասին, պարէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եւայլն։—ՖԱՔԻՕԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ շինուած Ճիպինցուններ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Քթանէ։—ՔՈՐՍԷ.—Գաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բըլուզով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.—Կընունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եւայլն։— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով նաեւ Ֆինօ Շալ Էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումներ։

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԲԵՐԱ

Բերայի Պատ. Կրթ. Խնամակալութեան հսկողութեան տակ հաստատեալ կիրակնօրեայ առեւտրական վարժարանի Ե. շրջանը սկսաւ Նոյեմբեր 3, կիրակի օր, ժամը 6ին, Էսաեան վարժարանի մէջ.

Եօթն ամսոյ մէջ, միայն կիրակի օրեր 3 ժամ զբաղմամբ պիտի աւանդուին։

1. Վաճառականութիւն. — Առեւտրական օրէնք եւ սովորութիւնք, առեւտրական թղթոց զանազանութիւն ու գործածութեանց եղանակներ։

2. Տոմարակալութիւն.— Պարզ տումար, կրկնատումար եւ ամէն տեսակ ընթացիկ հաշիւներ։

3. Հաշուագիտութիւն. — Առեւտուրի մէջ պատահած ընդհանուր հաշիւներ, օգտակարական գործածութիւնք եւն։

Վճարումն է ամսական 20 ղրուշ կանխիկ։

Դիմել Էսաեան վարժարան Բերա

ՑԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

[illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլ և Պոլսոյ միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10000	Ֆլամիան	3500
Սամէնիան	10000	Իլիրէիըն	3500
Քէպրիան	10000	Բըրժիըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պօգոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Ֆավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլոմինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆասիան	3500		

Ալպոլըն շոգենաւը, նաւապետ Լաձձօլօ, Օտեսայէ դառնալով դէպ ի 18 ամսոյս, շուտով Լիվրբուլ պիտի երթայ։

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիս	3500	Թիպս	2500
Ռամսէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնֆիս	3500	Նէրդիս	2500
Անիւպիս	3000	Բերա	2250
Ապօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօբիս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Ֆարօս	2750	Կիէն	1500

Մարէօթիս շոգենաւը, նաւապետ Պրօուն, Լիվրբուլէն հոս ժամանեց ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթօլ և Ընկ.

Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԸ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլեայի և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնը միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւուղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար [illegible] ՄՈԹԷ ԲՐԳՈՒԼ

Մումհանէ փողոց թ. 10

ՔԻՒՆԱՐԴ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էթրուրիա	7718	Մարաթօն	2403
Սէրվիա	7391	Ադլաս	2393
Ուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բավոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆալոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մորոքգօ	1855
Ալէբբօ	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Քէտար	1876	Քարինդիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Գադալոնիա	4845	Բամբանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Շէրպուր շոգենաւը, նաւապետ Ճէֆրիս, հասած է, և ուղղակի Լիվրբուլ պիտի երթայ շուտով։

Թրինիտատ պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով, դէպ ի 15/27 ամսոյս։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար

Ալիքսիատուխ խան, թիւ 4 Ղալաթիա